

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про дошкільну освіту

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2024, № 42, ст.258)

*{Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 4059-IX від 19.11.2024, ВВР, 2025, №№ 15-17, ст.40
№ 4681-IX від 05.11.2025}*

Верховна Рада України визнає дошкільну освіту обов'язковою первинною складовою освіти впродовж життя.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування повинні сприяти розвитку закладів дошкільної освіти як осередків, що забезпечують становлення людини з перших років її життя, формування людського капіталу та сталий розвиток суспільства і держави.

Цей Закон визначає правові, організаційні та економічні засади функціонування системи дошкільної освіти з метою забезпечення цілісного та всебічного розвитку дитини шляхом виховання, навчання, соціалізації та формування необхідних життєвих навичок і компетентностей.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

вихованці - діти, які здобувають дошкільну освіту;

державний стандарт дошкільної освіти (далі - державний стандарт) - документ, що містить перелік і опис згрупованих за освітніми напрямками результатів навчання і компетентностей, які набуваються вихованцями впродовж здобуття дошкільної освіти;

доступність дошкільної освіти - сукупність гарантованих прав і можливостей для їх реалізації з урахуванням індивідуальних особливостей, потреб і можливостей кожної дитини у здобутті дошкільної освіти;

дошкільна освіта - процес і результат всебічного розвитку, виховання, навчання, соціалізації дітей та формування у них необхідних життєвих навичок і компетентностей до початку здобуття початкової освіти;

дошкільний підрозділ - структурний підрозділ юридичної особи, основним видом діяльності якого є освітня діяльність у сфері дошкільної освіти;

заклад дошкільної освіти - заклад освіти, основним видом діяльності якого є освітня діяльність у сфері дошкільної освіти, що реалізується на підставі ліцензії на провадження освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти;

компетентність - динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, особистісних якостей, що визначає здатність дитини успішно соціалізуватися і здобувати формальну, неформальну та інформальну освіту;

освітня послуга - комплекс дій суб'єкта освітньої діяльності, визначених законодавством, освітньою програмою, засновником та/або суб'єктом освітньої діяльності, що передбачають єдність процесів розвитку, навчання, виховання та догляду за дитиною, спрямовані на забезпечення здобуття дошкільної освіти та досягнення здобувачем освіти очікуваних результатів навчання, забезпечення безпеки та здоров'я дитини, належного перебування дитини за місцем здобуття освіти;

{Частина першу статті 1 доповнено терміном згідно із Законом № 4681-IX від 05.11.2025}

освітня програма - документ, що містить комплекс освітніх компонентів за всіма освітніми напрямками державного стандарту, реалізація яких має забезпечити досягнення вихованцями визначених цією програмою очікуваних результатів навчання і компетентностей;

парціальна програма - документ, що містить комплекс освітніх компонентів у межах одного або декількох освітніх напрямків державного стандарту, реалізація яких має забезпечити досягнення вихованцями визначених такою програмою очікуваних результатів навчання і компетентностей;

результати навчання - знання, уміння, навички, способи мислення, цінності, особистісні якості, набуті у процесі розвитку, виховання, навчання, які дитина здатна продемонструвати під час або після здобуття дошкільної освіти;

суб'єкт освітньої діяльності, що провадить освітню діяльність у сфері дошкільної освіти (далі - суб'єкт освітньої діяльності), - юридична особа чи фізична особа - підприємець, яка провадить освітню діяльність у сфері дошкільної освіти;

територіальна доступність - сукупність умов, що сприяють забезпеченню права дитини на здобуття дошкільної освіти за рахунок коштів відповідного місцевого бюджету у найбільш доступному і наближеному до її місця проживання закладі дошкільної освіти;

територія обслуговування - адміністративно-територіальна одиниця (або її частина чи окремі будинки), визначена і закріплена відповідним органом місцевого самоврядування (уповноваженим ним органом) за комунальним закладом дошкільної освіти для забезпечення територіальної доступності;

щомісячна грошова виплата "єСадок" - грошова виплата, яка надається матері або іншому законному представнику дитини дошкільного віку (крім прийомних батьків, батьків-вихователів, представників закладів, які виконують функції опікунів чи піклувальників) з метою сприяння поєднанню роботи та догляду за дитиною і підтримки всебічного розвитку дитини;

{Частина першу статті 1 доповнено терміном згідно із Законом № 4681-IX від 05.11.2025}

якість дошкільної освіти - відповідність результатів навчання і компетентностей вихованців результатам, визначеним державним стандартом;

якість освітньої діяльності - відповідність забезпечення, організації та реалізації освітнього процесу вимогам, встановленим законодавством, що забезпечує здобуття вихованцями якісної дошкільної освіти.

2. Інші терміни вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у [Законі України "Про освіту"](#) та інших законах.

Стаття 2. Законодавство України про дошкільну освіту

1. Законодавство України про дошкільну освіту складається з [Конституції України](#), цього Закону, [Закону України "Про освіту"](#), інших нормативно-правових актів, міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

2. Підзаконні нормативно-правові акти не можуть звужувати зміст і обсяг конституційного права на дошкільну освіту, а також визначених законом автономії суб'єктів освітньої діяльності та академічних свобод учасників освітнього процесу.

Листи, інструкції, роз'яснення, методичні рекомендації органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування не є нормативно-правовими актами і не можуть встановлювати обов'язкові до виконання правові норми.

3. Суб'єкт освітньої діяльності має право самостійно приймати рішення з будь-яких питань у межах своєї автономії, визначеної цим Законом, [Законі України "Про освіту"](#) та/або установчими документами, зокрема з питань, не врегульованих законодавством.

Стаття 3. Сфера дії Закону

1. Дія цього Закону поширюється на всіх суб'єктів освітньої діяльності, їх засновників, учасників освітнього процесу, органи управління у сфері дошкільної освіти та інших осіб, визначених цим Законом.

2. Положення цього Закону щодо закладів дошкільної освіти поширюються також на дошкільні підрозділи інших юридичних осіб публічного чи приватного права та фізичних осіб - підприємців, які провадять освітню діяльність у сфері дошкільної освіти, крім положень, що стосуються виключно юридичних осіб або в яких зазначена форма власності закладу дошкільної освіти.

Положення цього Закону щодо державних та/або комунальних закладів дошкільної освіти поширюються також на інші державні та/або комунальні заклади освіти, що мають дошкільні підрозділи.

Положення цього Закону щодо корпоративних закладів дошкільної освіти поширюються також на інші корпоративні заклади освіти, що мають дошкільні підрозділи.

Положення цього Закону щодо приватних закладів дошкільної освіти поширюються також на інші юридичні особи приватного права, що мають дошкільні підрозділи, та фізичних осіб - підприємців.

3. Положення цього Закону, що стосуються батьків, поширюються також на інших законних представників дитини.

4. Положення цього Закону щодо засновника закладу дошкільної освіти поширюються також на інших засновників відповідного закладу освіти (за наявності), уповноваженого ним (ними) органу (особи), а також на засновників інших суб'єктів освітньої діяльності або уповноважених ними органів (осіб).

Стаття 4. Система дошкільної освіти

1. Система дошкільної освіти складається із суб'єктів освітньої діяльності, учасників освітнього процесу, органів управління у сфері дошкільної освіти, кадрового, науково-методичного, фінансового, матеріально-технічного, інформаційного та нормативно-правового забезпечення освітньої та управлінської діяльності у сфері дошкільної освіти.

2. Науково-методичне та інформаційне забезпечення системи дошкільної освіти здійснюються відповідно до цього Закону та [Закону України "Про освіту"](#).

Стаття 5. Державна політика у сфері дошкільної освіти

1. Державна політика у сфері дошкільної освіти визначається [Конституцією України](#), іншими нормативно-правовими актами, формується та реалізується відповідно до [статті 5 Закону України "Про освіту"](#).

2. Державна політика та освітня діяльність у сфері дошкільної освіти ґрунтуються на засадах та принципах, визначених цим Законом і [статтею 6 Закону України "Про освіту"](#).

3. Засадами державної політики та принципами освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти також є:

дитиноцентризм та особистісно орієнтований підхід до розвитку дитини відповідно до її індивідуальних особливостей, потреб, інтересів, здібностей, обдарувань та свободи вибору;

рівний доступ до здобуття дошкільної освіти;

академічна доброчесність;

академічна свобода педагогічних працівників;

автономія суб'єктів освітньої діяльності (академічна, кадрова, організаційна, фінансова);

пріоритет сімейного виховання дитини, педагогічне партнерство сім'ї та закладу дошкільної освіти;

доступність (у тому числі територіальна), безоплатність і світський характер дошкільної освіти в державних та комунальних закладах дошкільної освіти;

створення умов, зокрема інклюзивного чи спеціального освітнього середовища, для здобуття дошкільної освіти дітьми з особливими освітніми потребами з урахуванням особливостей їхнього розвитку та у спосіб і формах, які є для них найбільш зручними та ефективними;

створення безпечного та здорового освітнього середовища;

обов'язковість здобуття дошкільної освіти дітьми старшого дошкільного віку відповідно до державного стандарту;

цифровізація управлінських процесів у сфері дошкільної освіти;

посідання колегіальних та єдиноначальних засад управління закладом дошкільної освіти.

4. Відносини між закладами дошкільної освіти та громадськими об'єднаннями, політичними партіями, релігійними організаціями регулюються законодавством про дошкільну освіту, зокрема [статтею 31](#) Закону України "Про освіту".

5. Громадське самоврядування та державно-громадське управління у сфері дошкільної освіти здійснюються відповідно до цього Закону та [статті 70](#) Закону України "Про освіту".

Стаття 6. Базові етапи дошкільної освіти

1. Базові етапи дошкільної освіти визначаються на основі вікової періодизації розвитку дитини, яка охоплює:

вік немовляти (до одного року);

ранній вік (від одного до трьох років);

дошкільний вік (від трьох до шести - восьми років);

молодший дошкільний вік (від трьох до чотирьох років);

середній дошкільний вік (від чотирьох до п'яти років);

старший дошкільний вік (від п'яти до шести (семи) років (до восьми років - для дітей з особливими освітніми потребами).

2. Базовими етапами дошкільної освіти є:

1) ранній вік (з віку немовляти до трьох років);

2) дошкільний вік (від трьох до шести (семи/восьми) років).

3. Діти старшого дошкільного віку мають здобувати дошкільну освіту за однією з визначених цим Законом форм здобуття дошкільної освіти.

Стаття 7. Мова освітнього процесу у сфері дошкільної освіти

1. Мовою освітнього процесу у сфері дошкільної освіти є державна мова.

Держава гарантує кожній дитині право на здобуття дошкільної освіти державною мовою в державних і комунальних закладах освіти.

2. Кожний заклад дошкільної освіти зобов'язаний забезпечити опанування вихованцями державної мови відповідно до державного стандарту.

3. Дітям, які належать до корінних народів або національних меншин (спільнот) України, мови яких є офіційними мовами Європейського Союзу, гарантується і забезпечується право на здобуття дошкільної освіти мовою відповідного корінного народу або відповідної національної меншини (спільноти) України поряд із державною мовою в державних і комунальних закладах дошкільної освіти.

Право на здобуття дітьми дошкільної освіти мовою корінного народу або національної меншини (спільноти) України реалізується шляхом створення за заявами їхніх батьків окремих груп з провадження освітнього процесу відповідною мовою поряд із державною мовою і не поширюється на групи з провадження освітнього процесу державною мовою.

Група з провадженням освітнього процесу мовою корінного народу чи національної меншини (спільноти) України поряд з державною мовою створюється відповідно до вимог цього Закону.

Дітям, які належать до корінних народів або національних меншин (спільнот) України, гарантується і забезпечується право вивчати мову відповідного корінного народу або національної меншини (спільноти) України в державних, комунальних і корпоративних закладах дошкільної освіти або через національні культурні товариства.

4. Дітям із порушенням слуху забезпечується право на здобуття дошкільної освіти українською жестовою мовою.

5. Держава сприяє вивченню мов міжнародного спілкування, насамперед англійської мови, в державних і комунальних закладах освіти.

6. Приватні суб'єкти освітньої діяльності, крім тих, що отримують публічні кошти, мають право вільного вибору мови освітнього процесу (за винятком мови, що є державною (офіційною) мовою держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом) та зобов'язані забезпечити опанування вихованцями державної мови відповідно до державного стандарту.

Розділ II. ДОСТУПНІСТЬ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Стаття 8. Право дитини на здобуття дошкільної освіти

1. В Україні гарантується право на здобуття дошкільної освіти та створюються можливості для його реалізації з урахуванням індивідуальних особливостей, особливих освітніх та інших потреб і можливостей кожної дитини.

Дошкільна освіта здобувається, як правило, до шести років. Діти, яким на початок навчального року виповнилося шість років (дітям з особливими освітніми потребами - сім років) і які не розпочали здобувати початкову освіту, мають право продовжити здобувати

дошкільну освіту до їх зарахування до початкової школи відповідно до законів України "Про освіту" і "Про повну загальну середню освіту".

2. Кожній дитині незалежно від підстав її перебування в Україні гарантується безоплатне здобуття дошкільної освіти у державних та комунальних закладах освіти.

3. Іноземці та особи без громадянства здобувають дошкільну освіту в Україні відповідно до законодавства про дошкільну освіту.

4. Кожна дитина має право на здобуття дошкільної освіти у найбільш доступному і наближеному до місця її проживання комунальному закладі освіти.

Право дитини на здобуття дошкільної освіти у комунальному закладі освіти, за яким закріплена територія обслуговування, на якій проживає дитина, не обмежує право батьків дитини обирати інший заклад дошкільної освіти відповідно до законодавства.

5. Діти з особливими освітніми потребами, в тому числі зумовленими фізичними, психічними, інтелектуальними та/або сенсорними порушеннями, розладами поведінки, мають право на здобуття дошкільної освіти відповідно до індивідуальної програми розвитку та з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей.

6. Діти, у тому числі діти з особливими освітніми потребами, можуть здобувати дошкільну освіту за вибором їхніх батьків:

у закладах дошкільної освіти незалежно від підпорядкування та форми власності;

у дошкільних підрозділах юридичних осіб, у тому числі закладів освіти;

у сім'ї - за сімейною (домашньою) формою здобуття дошкільної освіти;

за допомогою фізичних осіб - підприємців, які провадять освітню діяльність у сфері дошкільної освіти.

Стаття 9. Заборона дискримінації у сфері дошкільної освіти

1. Право на здобуття дошкільної освіти гарантується незалежно від статі, раси, кольору шкіри, стану здоров'я, інвалідності, особливих освітніх потреб, громадянства, національності, релігійних чи інших переконань, місця проживання, мови спілкування, походження, сімейного, соціального та майнового стану, а також інших обставин та ознак.

2. Встановлення актами законодавства спеціальних правил та/або вжиття заходів, що забезпечують можливість здобуття дошкільної освіти, у тому числі забезпечення розумного пристосування, не вважається дискримінацією.

3. Жоден учасник освітнього процесу не повинен зазнавати жодних форм дискримінації, зокрема мати будь-які обмеження в освітньому процесі або у праві брати участь у заходах, що проводяться закладом дошкільної освіти, у тому числі на підставі надання чи ненадання батьками такому закладу дошкільної освіти благодійної допомоги.

Стаття 10. Забезпечення доступності дошкільної освіти

1. Доступність дошкільної освіти забезпечують органи державної влади, органи місцевого самоврядування, засновники закладів освіти, інших суб'єктів освітньої діяльності та суб'єкти освітньої діяльності.

2. Забезпечення доступності дошкільної освіти включає:

реалізацію норм **статей 8 і 9** цього Закону;

визначення порядку зарахування, відрахування та переведення до закладів дошкільної освіти;

забезпечення територіальної доступності дошкільної освіти;

педагогічну підтримку батьків щодо розвитку, виховання та навчання дітей;

запровадження і розвиток різних форм здобуття дошкільної освіти;

облаштування території, будівель, споруд і приміщень закладу дошкільної освіти з урахуванням потреб і можливостей маломобільних груп населення;

дотримання принципів універсального дизайну та/або розумного пристосування в освітньому процесі;

забезпечення навчально-методичними матеріалами, технічними, програмними, комунікаційними та іншими засобами і обладнанням, необхідними для організації освітнього процесу;

проведення освітнього процесу із застосуванням засобів і методів розвитку, виховання, навчання, форм взаємодії з вихованцями, що є найбільш прийнятними для дітей відповідного віку та враховують їхні освітні потреби, зокрема шляхом адаптації/модифікації змісту освітньої програми.

3. Кожному вихованцю гарантується безоплатне здобуття дошкільної освіти у державному, комунальному закладі дошкільної освіти з можливістю перебування в ньому за запитом батьків до 11 годин на день.

На підставі звернення одного з батьків у державному, комунальному закладі дошкільної освіти за рішенням засновника створюються умови для перебування вихованця понад гарантований обсяг часу, але не більше 12 годин на день (крім цілодобового перебування за наявності підстав і відповідно до порядку, визначених цим Законом).

Послуга перебування вихованця в державному, комунальному закладі дошкільної освіти понад гарантований обсяг часу може надаватися за кошти засновника, батьків, з інших джерел, не заборонених законодавством. Порядок надання такої послуги, порядок і розмір її оплати, підстави звільнення від оплати визначаються засновником.

Стаття 11. Забезпечення територіальної доступності дошкільної освіти

1. Територіальну доступність дошкільної освіти забезпечують у межах повноважень органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування шляхом:

врахування демографічної ситуації, стану мережі та спроможності закладів освіти, результатів обліку дітей для цілей планування та забудови відповідних територій;

формування та утримання мережі комунальних закладів дошкільної освіти відповідно до потреб жителів відповідних територій;

максимальної наближеності місця здобуття дошкільної освіти до місця проживання дитини;

перевезення (за потреби) педагогічних працівників до місця здобуття дошкільної освіти дітьми та у зворотному напрямку (до місця проживання педагогічних працівників);

забезпечення рівних умов для розвитку закладів дошкільної освіти усіх форм власності та створення умов для розвитку інших суб'єктів освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти;

планування та закріплення територій обслуговування за комунальними закладами дошкільної освіти;

сприяння запровадженню різних форм здобуття дошкільної освіти з урахуванням потреб дітей та вибору батьків;

створення та забезпечення функціонування мобільних дитячих садків для надання освітніх послуг у сфері дошкільної освіти за місцем проживання дітей на територіях, на яких не забезпечено безоплатне здобуття дошкільної освіти в інший спосіб;

запровадження інших форм (політик) забезпечення територіальної доступності, визначених цим Законом або рішенням відповідного органу місцевого самоврядування.

Стаття 12. Форми здобуття дошкільної освіти

1. Діти мають право на здобуття дошкільної освіти в різних формах або шляхом їх поєднання.

2. Основною формою здобуття дошкільної освіти є очна (денна).

Заклади дошкільної освіти за можливості, з урахуванням запитів батьків дітей та за рішенням засновника (засновників) відповідних закладів дошкільної освіти, можуть також запроваджувати мережеву та/або дистанційну форму здобуття дошкільної освіти, та/або педагогічний патронаж.

Батьки мають право організовувати здобуття їхніми дітьми дошкільної освіти за сімейною (домашньою) формою.

3. Батьки дітей самостійно обирають форми здобуття дошкільної освіти.

4. **Положення** про форми здобуття дошкільної освіти затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

{Накази МОН № 746, № 786}

Стаття 13. Зарахування, відрахування та переведення дітей

1. **Порядок зарахування, відрахування та переведення дітей до державних і комунальних закладів освіти для здобуття дошкільної освіти** затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Порядок зарахування, відрахування та переведення дітей до приватних і корпоративних закладів дошкільної освіти визначається їхніми засновниками.

2. Діти зараховуються до комунальних закладів дошкільної освіти для здобуття дошкільної освіти у такій черговості:

1) діти, які проживають на території обслуговування відповідного закладу дошкільної освіти, у такій черговості:

діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти загиблих (померлих) ветеранів війни, Захисників і Захисниць України, визначених статтями 10 і 10¹ Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", діти, які перебувають у складних життєвих обставинах та на обліку в службах у справах дітей, діти, які мають статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів, діти з особливими освітніми потребами;

діти старшого дошкільного віку;

діти військовослужбовців, діти з числа внутрішньо переміщених осіб, діти осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи;

діти, які є рідними братами або сестрами дітей, які здобувають дошкільну освіту у відповідному закладі дошкільної освіти (якщо вони проживають на території обслуговування такого закладу дошкільної освіти);

інші діти, які проживають на території обслуговування відповідного закладу дошкільної освіти;

2) діти працівників відповідного закладу дошкільної освіти (якщо вони не проживають на території обслуговування такого закладу дошкільної освіти);

3) діти, які є рідними братами або сестрами дітей, які здобувають дошкільну освіту у відповідному закладі дошкільної освіти (якщо вони не проживають на території обслуговування такого закладу дошкільної освіти);

4) інші діти, які не проживають на території обслуговування відповідного закладу дошкільної освіти, але яким було відмовлено у зарахуванні до закладу дошкільної освіти, на території обслуговування якого вони проживають;

5) інші діти, які не проживають на території обслуговування відповідного закладу дошкільної освіти.

У межах кожної із зазначених категорій діти зараховуються до закладу дошкільної освіти у порядку надходження заяв про зарахування.

3. Якщо у встановленому цим Законом порядку дитина не отримала місце для здобуття дошкільної освіти у комунальному закладі дошкільної освіти, на території обслуговування якого вона проживає, відповідний орган управління у сфері освіти за зверненням батьків дитини зобов'язаний надати їм інформацію про:

перелік суб'єктів освітньої діяльності, що забезпечують здобуття дошкільної освіти;

перелік комунальних закладів дошкільної освіти, які мають вільні місця для здобуття дошкільної освіти;

перелік інших суб'єктів освітньої діяльності, освітні послуги яких у сфері дошкільної освіти можуть бути придбані батьками такої дитини або за рахунок коштів місцевого бюджету відповідно до порядку, затвердженого відповідним органом місцевого самоврядування;

можливість отримання компенсації за здобуття дитиною дошкільної освіти в іншого суб'єкта освітньої діяльності за рахунок коштів відповідного місцевого бюджету у порядку, затвердженому відповідним органом місцевого самоврядування.

4. Місцевий орган управління у сфері освіти оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті інформацію про вільні місця для здобуття дошкільної освіти у закладах дошкільної освіти, які перебувають у сфері управління такого органу.

5. На підставі висновку інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини та заяви батьків дитини з особливими освітніми потребами така дитина зараховується до:

інклюзивної групи закладу дошкільної освіти, яка утворена або обов'язково створюється керівником закладу дошкільної освіти та функціонує відповідно до [порядку організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти](#), що затверджується Кабінетом Міністрів України;

спеціальної групи закладу дошкільної освіти, яка утворена або утворюється та функціонує відповідно до [порядку утворення та функціонування спеціальних груп вихованців закладів дошкільної освіти](#), що затверджується Кабінетом Міністрів України;

спеціального дитячого садка, що створюється (створений) відповідно до [положення](#), що затверджується Кабінетом Міністрів України, та функціонує як окрема юридична особа або дошкільний підрозділ спеціального закладу загальної середньої освіти чи іншої юридичної особи, або як інший суб'єкт освітньої діяльності, передбачений цим Законом.

Стаття 14. Педагогічна підтримка батьків дитини

1. Батьки дитини дошкільного віку мають право на отримання педагогічної підтримки.
2. Педагогічна підтримка батьків дитини може надаватися шляхом консультацій (педагогічних (методичних), психологічних, інформаційних тощо), проведення освітніх заходів (курсів, семінарів, тренінгів тощо), надання інформації про навчально-методичне забезпечення для здобуття дошкільної освіти.
3. Методичні рекомендації щодо змісту та порядку надання педагогічної підтримки батькам дитини надає центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Розділ III. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Стаття 15. Організація освітнього процесу

1. Освітній процес організовується відповідно до цього Закону, [Закону України "Про освіту"](#), інших нормативно-правових актів, освітніх і парціальних програм, програми розвитку закладу дошкільної освіти, плану роботи на рік та спрямовується на розвиток

особистості, обдарувань кожної дитини, досягнення результатів, визначених державним стандартом.

2. Освітній процес організується у безпечному, здоровому та інклюзивному чи спеціальному освітньому середовищі, здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

3. Тривалість роботи закладу дошкільної освіти впродовж року, включно з тривалістю навчального року, робочого тижня і робочого дня закладу дошкільної освіти, визначається його засновником. Як правило, навчальний рік розпочинається 1 вересня.

Заклад дошкільної освіти самостійно визначає час і розпорядок перебування у ньому вихованців (повний день, короткотривале, сезонне перебування вихованців, у вихідні, святкові та неробочі дні тощо) для здобуття дошкільної освіти, якщо інше не встановлено його засновником. З метою ефективної організації освітнього процесу можуть формуватися групи вихованців з різним часом і розпорядком їх перебування в закладі дошкільної освіти.

4. Освітній процес має ґрунтуватися на культурних цінностях Українського народу, інших цінностях і принципах, визначених цим Законом і [Законом України "Про освіту"](#), та спрямовуватися на формування у вихованців суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, милосердя, толерантності, поваги до честі та гідності людини і результатів її праці, здорового способу життя та екологічної поведінки, цінностей постійного пізнання і розвитку.

Єдність розвитку, виховання і навчання вихованців забезпечується спільними зусиллями усіх учасників освітнього процесу.

5. Для забезпечення тимчасової або постійної підтримки дітей в освітньому процесі, здійснення психолого-педагогічного супроводу, включно з організацією та проведенням корекційно-розвиткових занять з дітьми з особливими освітніми потребами, в закладах дошкільної освіти облаштовуються ресурсні кімнати або ресурсні осередки в інших приміщеннях, сенсорні кімнати тощо.

Стаття 16. Освітні та парціальні програми

1. Заклад дошкільної освіти організує та здійснює освітній процес за однією або декількома освітніми програмами, що реалізуються для одного або двох базових етапів дошкільної освіти та/або окремих вікових груп вихованців, зокрема для дітей старшого дошкільного віку, різних груп вихованців тощо.

2. Заклад дошкільної освіти може організовувати та здійснювати освітній процес за:

освітніми програмами, що рекомендовані центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки для використання в освітньому процесі;

освітніми програмами, що мають не менше трьох позитивних експертних висновків закладів вищої освіти, які провадять освітню діяльність з підготовки педагогічних працівників для системи дошкільної освіти, та/або наукових установ, які провадять наукову діяльність у сфері дошкільної освіти, та/або закладів післядипломної педагогічної освіти, схвалених колегіальним органом управління відповідного закладу освіти та/або наукової установи.

3. Кожна освітня програма має бути спрямована на досягнення вихованцями результатів навчання і компетентностей, визначених державним стандартом, повинна відповідати принципам освітньої діяльності, визначеним цим Законом та [Законом України "Про освіту"](#), та має містити:

власну назву;

характеристики вікових особливостей дітей, які можуть здобувати дошкільну освіту за такою програмою, зокрема орієнтовні показники розвитку дитини (фізичного, психічного тощо);

перелік і зміст освітніх напрямів;

очікувані результати навчання і компетентності вихованців за освітніми напрямами та базовими етапами дошкільної освіти, на які розраховано освітню програму.

Освітня програма може містити й інші складники, зокрема корекційно-розвитковий складник для дітей з особливими освітніми потребами, які здобувають дошкільну освіту в інклюзивних та/або спеціальних групах.

4. Рішення про використання в освітньому процесі конкретної освітньої програми (конкретних освітніх програм) схвалює педагогічна рада закладу дошкільної освіти.

5. Освітні програми мають бути приведені у відповідність із державним стандартом протягом одного року з дня його затвердження, затвердження його нової редакції чи змін до нього.

До затвердження державного стандарту, його нової редакції чи змін до нього не може вимагатися внесення змін до освітньої програми, за умови що освітня програма відповідає вимогам частини третьої цієї статті.

6. Заклад дошкільної освіти може використовувати в освітньому процесі одну або декілька парціальних програм, що реалізуються на одному або двох базових етапах дошкільної освіти та/або для окремих вікових груп вихованців, зокрема для дітей старшого дошкільного віку, різних груп вихованців тощо.

7. Заклад дошкільної освіти може використовувати в освітньому процесі:

парціальні програми, рекомендовані центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки для використання в освітньому процесі;

парціальні програми, що мають щонайменше один позитивний експертний висновок закладу вищої освіти, який провадить освітню діяльність з підготовки педагогічних працівників для системи дошкільної освіти, або наукової установи, яка провадить наукову діяльність у сфері дошкільної освіти, або закладу післядипломної педагогічної освіти, схвалений колегіальним органом управління відповідного закладу освіти або наукової установи;

парціальні програми, що схвалюються педагогічною радою закладу дошкільної освіти та використовуються в закладі дошкільної освіти у порядку, визначеному їх розробниками (власниками).

8. Рішення про використання в освітньому процесі конкретної парціальної програми (конкретних парціальних програм) схвалює педагогічна рада закладу дошкільної освіти.

9. Перелік освітніх і парціальних програм, рекомендованих центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки для використання в освітньому процесі, оприлюднюється на його офіційному веб-сайті у вільному доступі.

Позитивні експертні висновки щодо освітніх та парціальних програм, визначені абзацом третім частини другої і абзацом третім частини сьомої цієї статті, оприлюднюються на веб-сайті закладу дошкільної освіти, що використовує відповідні освітні та парціальні програми, або його засновника.

10. З метою найкращого забезпечення інтересів і потреб вихованців та з урахуванням особливостей і специфіки регіону, діяльності закладу дошкільної освіти, фахової підготовки педагогічних працівників, контингенту вихованців тощо заклад дошкільної освіти має право комбінувати, інтегрувати, а також в інший спосіб адаптувати обрані ним освітні та парціальні програми.

11. Освітні та парціальні програми, спрямовані на забезпечення досягнення вихованцями результатів, визначених державним стандартом, реалізуються державними і комунальними закладами дошкільної освіти виключно за кошти державного бюджету, місцевих бюджетів, інших джерел, не заборонених законодавством, і не можуть реалізовуватися чи забезпечуватися (повністю або частково) за кошти батьків дітей.

12. Батьки, які обрали сімейну (домашню) форму здобуття освіти для своїх дітей, самостійно обирають освітні та парціальні програми, навчально-методичне та інше ресурсне забезпечення їх реалізації.

Стаття 17. Формування та наповнюваність груп вихованців

1. З метою належної організації освітнього процесу у закладах дошкільної освіти формуються різні групи вихованців, зокрема вікові, різновікові, чергові (в ранкові, вечірні години, у вихідні, святкові та неробочі дні), з короткотривалим перебуванням, з навчанням мовою відповідного корінного народу чи національної меншини (спільноти) України поряд із державною мовою тощо.

Для забезпечення здобуття дошкільної освіти дітьми з особливими освітніми потребами та їх психолого-педагогічного супроводу, включно з наданням психолого-педагогічних та/або корекційно-розвиткових послуг, у закладах дошкільної освіти на підставі заяв батьків дітей у порядку, визначеному законодавством, утворюються інклюзивні та/або спеціальні групи.

Як правило, група формується за віковою періодизацією розвитку дітей.

2. Наповнюваність груп визначається виходячи із співвідношення кількості вихованців до кількості вихователів, які одночасно працюють з ними.

Кількість вихованців у групі на одного вихователя становить:

1) у групі вихованців одного віку:

не більше 5 вихованців віком до одного року;

не більше 10 вихованців віком від одного до двох років;

не більше 15 вихованців віком від двох до трьох років;

не більше 20 вихованців віком від трьох років;

2) у групі вихованців різного віку:

не більше 15 вихованців віком від трьох років;

не більше 10 вихованців за наявності у групі хоча б однієї дитини віком від одного до трьох років;

3) у групі вихованців з короткотривалим перебуванням або у групі вихованців з цілодобовим перебуванням - не більше 10 вихованців;

4) в інклюзивній групі - не більше трьох дітей з особливими освітніми потребами;

5) у спеціальній групі закладу дошкільної освіти кількість вихованців визначається [порядком](#) утворення та функціонування спеціальних груп закладів дошкільної освіти, що затверджується Кабінетом Міністрів України;

6) у групах спеціального дитячого садка кількість вихованців визначається [положенням](#) про спеціальний дитячий садок, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

3. Кількість вихованців у групах державних і комунальних закладів дошкільної освіти не може становити менше п'яти дітей (трьох дітей до одного року).

У разі необхідності зазначені [упунктах 1-3](#) частини другої цієї статті норми співвідношення кількості вихованців до кількості вихователів може бути перевищено не більше ніж на 20 відсотків від максимальної кількості дітей у групі та виключно у групах вихованців дошкільного віку.

Кількість вихованців у приміщеннях закладів дошкільної освіти має відповідати вимогам законодавства і не може порушувати права вихованців на належні, безпечні та здорові умови розвитку, виховання та навчання, а також права працівників на належні, безпечні та здорові умови праці.

4. На підставі письмового звернення (заяви) батьків (одного з батьків, який/яка самостійно виховує дитину), обґрунтованого перебуванням на стаціонарному лікуванні в закладі охорони здоров'я або специфічним режимом їхньої роботи, що пов'язано з відсутністю можливості щоденного повернення дитини до місця її постійного проживання, у закладі (закладах) дошкільної освіти за рішенням засновника можуть бути створені умови для тимчасового цілодобового перебування вихованця (вихованців) на час відсутності його (їхніх) батьків (одного з батьків, який/яка самостійно виховує дитину).

До такого звернення (заяви) обов'язково додається документ, що підтверджує факт перебування особи на стаціонарному лікуванні в закладі охорони здоров'я або специфічний режим роботи батьків (одного з батьків, який/яка самостійно виховує дитину).

Строк цілодобового перебування вихованця в закладі дошкільної освіти не може перевищувати документально підтвердженого строку відсутності його батьків (одного з батьків, який/яка самостійно виховує дитину) за місцем їхнього спільного проживання.

Послуга цілодобового перебування вихованця в закладі дошкільної освіти може надаватися за кошти засновника, батьків дитини (одного з батьків, який/яка самостійно виховує дитину), з інших джерел, не заборонених законодавством.

Порядок надання послуги цілодобового перебування вихованця в закладі дошкільної освіти, включно з розміром і процедурою її оплати, підставами звільнення від оплати, визначається засновником закладу дошкільної освіти.

Розділ IV. УЧАСНИКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Стаття 18. Учасники освітнього процесу

1. Учасниками освітнього процесу у сфері дошкільної освіти є:

вихованці;

педагогічні працівники (керівники закладів дошкільної освіти (директори), заступники керівників закладів дошкільної освіти з організації освітнього процесу, керівники (завідувачі) дошкільних підрозділів, вихователі-методисти, вихователі, асистенти вихователів, вчителі, вчителі-дефектологи, вчителі-логопеди, практичні психологи, соціальні педагоги, інструктори з фізичної культури, інструктори слухових кабінетів, музичні керівники, керівники гуртків, студій, секцій тощо), повний [перелік](#) посад яких затверджується Кабінетом Міністрів України;

помічники вихователів закладів дошкільної освіти;

інші працівники закладів дошкільної освіти;

батьки вихованців;

асистенти дітей з особливими освітніми потребами (у разі їх допуску відповідно до вимог законодавства);

фізичні особи, які провадять педагогічну діяльність у сфері дошкільної освіти.

2. Залучення будь-яких осіб до участі в освітньому процесі (проведенні занять, інших заходів) здійснюється за рішенням керівника суб'єкта освітньої діяльності. Відповідальність за зміст таких занять, інших заходів несе керівник суб'єкта освітньої діяльності.

Не можуть залучатися до участі в освітньому процесі (проведенні занять, інших заходів) особи, які не мають права працювати в закладі дошкільної освіти відповідно до [частини третьої](#) статті 25 цього Закону.

Стаття 19. Права, охорона здоров'я, харчування вихованців, догляд за дитиною

{Назва статті 19 в редакції Закону № 4681-IX від 05.11.2025}

1. Вихованці мають право на здобуття якісної дошкільної освіти у безпечному, здоровому та інклюзивному чи спеціальному освітньому середовищі.

Інші права вихованців визначаються законодавством про дошкільну освіту та установчими документами закладу дошкільної освіти.

Діти з особливими освітніми потребами мають право здобувати дошкільну освіту до восьми років.

Кожному вихованцю у закладі дошкільної освіти гарантуються безпека, догляд, психолого-педагогічний супровід, а також у разі потреби домедична допомога, що надається відповідно до [порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах](#), затверджених центральним органом виконавчої влади у сфері охорони здоров'я.

{Абзац четвертий частини першої статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4681-IX від 05.11.2025}

2. Залучення вихованців під час освітнього процесу до участі у заходах, не пов'язаних з реалізацією освітньої та/або парціальної програми, забороняється.

Проведення у державних і комунальних закладах дошкільної освіти заходів, спрямованих на реалізацію освітньої програми, дозволяється виключно на безоплатній основі.

Залучення вихованців до участі у заходах, що проводяться особами, залученими до освітнього процесу, дозволяється виключно за згодою їхніх батьків.

Залучення вихованців до участі у заходах, організованих воєнізованими формуваннями, політичними партіями, релігійними організаціями (об'єднаннями), крім випадків, визначених [статтею 31](#) Закону України "Про освіту", забороняється.

3. Дитина з особливими освітніми потребами має право на здобуття дошкільної освіти за допомогою асистента такої дитини, який забезпечує участь вихованця в освітньому процесі шляхом надання підтримки та допомоги в пересуванні, самообслуговуванні, комунікації, харчуванні, орієнтації у просторі тощо.

Асистентом дитини з особливими освітніми потребами може бути один із батьків такої дитини, соціальний робітник або уповноважена батьками/одним із батьків особа.

Особа допускається до участі в освітньому процесі для виконання функцій (обов'язків) асистента дитини з особливими освітніми потребами виключно за умови проходження такою особою спеціальної підготовки, що підтверджується відповідним документом.

Порядок та умови допуску асистента дитини з особливими освітніми потребами до освітнього процесу, вимоги до нього, а також основні правила його перебування в закладі дошкільної освіти та участі в освітньому процесі визначаються положенням про асистента дитини з особливими освітніми потребами, що затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

4. Кожний заклад дошкільної освіти зобов'язаний формувати здорове освітнє середовище та систематично здійснювати заходи з охорони здоров'я вихованців.

[Перелік обов'язкових заходів з охорони здоров'я вихованців закладів дошкільної освіти](#) затверджується Кабінетом Міністрів України.

Заклад дошкільної освіти відповідно до законодавства також може організовувати медичне обслуговування вихованців. Таке медичне обслуговування здійснюється

медициними працівниками закладів дошкільної освіти, закладів охорони здоров'я чи фізичних осіб - підприємців, що провадять господарську діяльність з медичної практики.

5. Діти дошкільного віку, які перебувають на стаціонарному лікуванні або яким надається реабілітаційна допомога в закладах охорони здоров'я, мають право на отримання освітніх послуг у сфері дошкільної освіти, що організуються і надаються спеціально уповноваженою державною установою, яка діє відповідно до [статті 77¹](#) Закону України "Про освіту".

6. Забезпечення та організація харчування вихованців у закладі дошкільної освіти здійснюються відповідно до законодавства про дошкільну освіту.

[Норми](#) та [порядок](#) організації харчування у закладах дошкільної освіти встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Організація харчування може забезпечуватися та здійснюватися закладом дошкільної освіти самостійно та/або шляхом залучення закладом дошкільної освіти на договірних умовах інших суб'єктів господарювання, що мають право надавати відповідні послуги.

Відповідальність за забезпечення та організацію харчування вихованців у закладах дошкільної освіти, додержання вимог санітарного законодавства, законодавства про безпечність та якість харчових продуктів покладається на засновників та керівників закладів дошкільної освіти в межах повноважень, визначених законодавством.

7. Харчування вихованців у державних і комунальних закладах дошкільної освіти оплачується їхніми батьками, крім випадків, визначених законодавством, у розмірі, встановленому засновником відповідного закладу дошкільної освіти.

[Порядок](#) встановлення плати за харчування вихованців у державних і комунальних закладах дошкільної освіти визначається Кабінетом Міністрів України.

Пільги з оплати харчування вихованців з багатодітних сімей та з числа інших категорій громадян, які потребують соціальної підтримки, встановлюються за рішенням органу місцевого самоврядування за рахунок коштів місцевого бюджету.

Харчування у державних і комунальних закладах дошкільної освіти дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей з особливими освітніми потребами, дітей з інвалідністю, дітей із сімей, які отримують допомогу відповідно до [Закону України "Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям"](#), дітей з числа осіб, визначених [статтями 10 і 10¹](#) Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", дітей із сімей, сукупний дохід яких на кожного члена сім'ї за попередній квартал не перевищував рівень забезпечення прожиткового мінімуму (гарантованого мінімуму), який щороку встановлюється законом про Державний бюджет України для визначення права на звільнення від плати за харчування вихованців, здійснюється за кошти засновника відповідного закладу дошкільної освіти.

Засновник державного або комунального закладу дошкільної освіти може встановлювати додаткові пільги з оплати харчування вихованців у закладі дошкільної освіти в межах відповідних бюджетних призначень на такі цілі.

Засновники приватних та корпоративних закладів дошкільної освіти самостійно встановлюють порядок оплати харчування та відповідні пільги.

Контроль за якістю харчування у закладі дошкільної освіти покладається на його засновника, а також на відповідні органи управління у сфері безпечності та якості харчових продуктів.

8. Залучення осіб до догляду за дитиною здійснюється за рішенням керівника суб'єкта освітньої діяльності.

Відповідальність за зміст дій, заходів, що реалізують залучені особи, несе керівник суб'єкта освітньої діяльності.

Не можуть залучатися до догляду за дитиною особи, які не мають права працювати в закладі дошкільної освіти відповідно до **частини третьої** статті 25 цього Закону.

{Статтю 19 доповнено частиною восьмою згідно із Законом № 4681-IX від 05.11.2025}

Стаття 20. Права та обов'язки батьків

1. Батьки мають права та обов'язки у сфері дошкільної освіти, визначені законодавством про дошкільну освіту.

2. Батьки також мають право:

формувати індивідуальну освітню траєкторію своєї дитини (відповідно до **пункту 9** частини першої статті 1 Закону України "Про освіту");

брати участь у формуванні індивідуальної програми розвитку своєї дитини (відповідно до **пункту 10** частини першої статті 1 Закону України "Про освіту");

бути присутніми поряд із своїми дітьми під час освітнього процесу за попереднім погодженням з керівником закладу дошкільної освіти;

комунікувати з працівниками закладу дошкільної освіти в межах їхнього робочого часу у спосіб, визначений внутрішніми документами закладу дошкільної освіти та/або узгоджений з такими працівниками;

брати участь у роботі колегіальних органів управління закладом дошкільної освіти з правом дорадчого голосу у порядку, встановленому закладом дошкільної освіти;

на проведення (участь у проведенні) заходів громадського нагляду (контролю) в закладі дошкільної освіти, в якому здобувають освіту їхні діти, відповідно до **статті 71** Закону України "Про освіту";

звертатися до органів управління у сфері освіти з питань розвитку, виховання та навчання своїх дітей.

3. Батьки вихованців взаємодіють з педагогічними працівниками закладу дошкільної освіти на принципах педагогіки партнерства, зобов'язані сприяти досягненню їхньої дитиною результатів, передбачених освітньою програмою, з урахуванням рекомендацій педагогічних працівників.

4. Батьки вихованців зобов'язані дотримуватися установчих документів і правил внутрішнього розпорядку закладу дошкільної освіти, а також визначених законодавством правил, умов і заходів, спрямованих на забезпечення безпечного, здорового та інклюзивного освітнього середовища.

5. Здобуття дитиною дошкільної освіти в закладі дошкільної освіти не звільняє батьків від обов'язку доглядати, виховувати, розвивати і навчати дитину.

Стаття 21. Права та обов'язки педагогічних працівників

1. Права та обов'язки педагогічних працівників закладу дошкільної освіти визначаються цим Законом, [Законом України "Про освіту"](#), іншими нормативно-правовими актами, установчими документами, правилами внутрішнього розпорядку, колективним договором (за наявності), трудовим договором та/або посадовими інструкціями.

2. Педагогічні працівники закладу дошкільної освіти також зобов'язані:

дотримуватися у своїй педагогічній діяльності принципів освітньої діяльності, визначених цим Законом та [статтею 6](#) Закону України "Про освіту";

використовувати державну мову в освітньому процесі відповідно до вимог законодавства;

дбати про фізичне і психічне здоров'я вихованців, у межах своїх посадових обов'язків брати участь у створенні в закладі дошкільної освіти безпечного, здорового та інклюзивного чи спеціального освітнього середовища;

систематично (не менше одного разу на п'ять років) підвищувати кваліфікацію з надання психологічної допомоги та підтримки дітей, домедичної допомоги, забезпечення безпеки дітей, вдосконалення цифрових навичок тощо;

брати участь у засіданнях педагогічної ради;

взаємодіяти з батьками вихованців на принципах педагогіки партнерства, надавати їм рекомендації щодо розвитку, виховання та навчання їхніх дітей.

Стаття 22. Громадське самоврядування у закладі дошкільної освіти

1. У закладі дошкільної освіти можуть діяти органи самоврядування працівників та органи батьківського самоврядування.

2. Засади формування та діяльності органів громадського самоврядування в закладах дошкільної освіти визначаються цим Законом, [Законом України "Про освіту"](#) та установчими документами закладу дошкільної освіти.

У діяльність будь-якого органу громадського самоврядування закладу дошкільної освіти не мають права втручатися представники органів управління закладом дошкільної освіти та представники іншого органу громадського самоврядування, піклувальної ради.

3. Вищим колегіальним органом громадського самоврядування закладу дошкільної освіти (у разі створення такого органу) є загальні збори (конференція) колективу закладу дошкільної освіти, які скликаються не менше одного разу на рік та формуються на

паритетних засадах з представників органів самоврядування працівників та представників органів батьківського самоврядування (у разі їх створення).

Інформація про час і місце проведення загальних зборів (конференції) колективу закладу дошкільної освіти розміщується на його інформаційному стенді та оприлюднюється на його веб-сайті не пізніше ніж за місяць до їх проведення.

Загальні збори (конференція) колективу закладу дошкільної освіти щороку заслуховують звіт керівника закладу дошкільної освіти, оцінюють його діяльність та за результатами такої оцінки можуть ініціювати проведення інституційного аудиту закладу дошкільної освіти.

Розділ V. ЗАСАДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Стаття 23. Засади трудових відносин у закладах дошкільної освіти

1. Трудові відносини у закладах дошкільної освіти регулюються [Кодексом законів про працю України](#), цим Законом, [Законом України "Про освіту"](#), іншими нормативно-правовими актами у сферах праці та освіти.

2. Перелік і обсяг видів робіт та іншої педагогічної діяльності педагогічних працівників встановлюються трудовими договорами та/або посадовими інструкціями.

3. Визначені трудовим договором та/або посадовою інструкцією посадові обов'язки за погодженням з керівником закладу дошкільної освіти можуть виконуватися у закладі дошкільної освіти та/або поза його межами, зокрема дистанційно з використанням інформаційно-комунікаційних технологій або з виїздом за місцем проживання вихованців чи місцем надання освітніх послуг.

4. Засновник і керівник закладу дошкільної освіти в межах їхніх повноважень зобов'язані забезпечувати педагогічних працівників ресурсами (ігровими, дидактичними, науково-методичними, матеріально-технічними, інформаційними тощо), необхідними для здійснення освітнього процесу, реалізації освітньої програми та виконання державного стандарту.

5. Засновник і керівник закладу дошкільної освіти не мають права вимагати від педагогічних працівників виконання робіт, не передбачених укладеним трудовим договором та/або посадовою інструкцією.

Стаття 24. Призначення та звільнення керівника закладу дошкільної освіти

1. На посаду керівника закладу дошкільної освіти може бути призначена особа, яка є громадянином України, вільно володіє державною мовою, має вищу освіту (для керівників державних і комунальних закладів дошкільної освіти - вищу педагогічну освіту та/або професійну кваліфікацію педагогічного працівника), стаж педагогічної та/або науково-педагогічної роботи не менше трьох років (крім керівників приватних закладів дошкільної освіти), компетентності, визначені відповідним професійним стандартом, стан фізичного і психічного здоров'я, що не перешкоджає виконанню професійних обов'язків.

2. Не має права обіймати посаду керівника закладу дошкільної освіти особа, яка:

піддавалася адміністративному стягненню за правопорушення, пов'язане з корупцією, - протягом трьох років з дня набрання відповідним рішенням суду законної сили;

не має права працювати в закладі дошкільної освіти відповідно до частини третьої статті 25 цього Закону.

3. Особа призначається на посаду керівника державного або комунального закладу дошкільної освіти за результатами конкурсу, що проводиться відповідно до вимог цього Закону та положення про конкурс, затвердженого засновником відповідного закладу дошкільної освіти на підставі типового положення про конкурс на посаду керівника державного, комунального закладу дошкільної освіти, затвердженого центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Керівник приватного, корпоративного закладу дошкільної освіти обирається та/або призначається на посаду засновником такого закладу дошкільної освіти згідно з його установчими документами.

4. Засновник державного або комунального закладу дошкільної освіти призначає переможця відповідного конкурсу на посаду керівника такого закладу дошкільної освіти та укладає з ним трудовий договір (контракт) строком на шість років. Після закінчення строку, на який укладено строковий трудовий договір (контракт), його дію може бути продовжено засновником відповідного закладу дошкільної освіти на такий самий строк без проведення додаткового конкурсу, з урахуванням вимог законодавства про працю та результатів роботи такого керівника. Продовження строку дії трудового договору (контракту) на невизначений строк не допускається.

З особою, яка призначається на посаду керівника державного або комунального закладу дошкільної освіти вперше, укладається трудовий договір (контракт) строком на два роки. Після закінчення строку дії такого трудового договору (контракту) та за умов належного його виконання сторони мають право продовжити строк його дії ще на чотири роки без проведення конкурсу.

5. Керівник державного або комунального закладу дошкільної освіти звільняється з посади у зв'язку із закінченням строку дії трудового договору (контракту) або достроково відповідно до вимог законодавства та умов укладеного з ним трудового договору (контракту).

Керівник приватного, корпоративного закладу дошкільної освіти звільняється з посади його засновником відповідно до положень законодавства про працю, установчих документів такого закладу дошкільної освіти та укладеного з ним трудового договору (контракту).

Стаття 25. Призначення та звільнення працівників закладів дошкільної освіти

1. На посади працівників закладів дошкільної освіти призначаються виключно особи, моральні якості та фізичний і психічний стан здоров'я яких дозволяють їм виконувати професійні обов'язки у закладах дошкільної освіти.

2. На посаду педагогічного працівника закладу дошкільної освіти може бути призначена особа, яка має педагогічну освіту за відповідною спеціальністю та/або відповідну професійну кваліфікацію педагогічного працівника, вільно володіє державною

мовою або володіє державною мовою в обсязі, достатньому для спілкування (для іноземців та осіб без громадянства).

На посаду педагогічного працівника закладу дошкільної освіти може бути призначена строком до двох років особа з вищою освітою, яка до призначення на таку посаду успішно пройшла підготовку за програмою, затвердженою центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки. Така особа може продовжити працювати на відповідній посаді педагогічного працівника після її успішної атестації відповідно до положення, затвердженого центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

На посади педагогічних працівників також можуть призначатися особи відповідно до вимог, у порядку та на умовах, визначених [частиною п'ятою](#) статті 58 Закону України "Про освіту".

3. Не має права працювати в закладі дошкільної освіти особа, яка:

визнана недієздатною або цивільна дієздатність якої обмежена судом;

має судимість за вчинення кримінального правопорушення, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку;

відповідно до рішення суду позбавлена права обіймати відповідну посаду;

відповідно до рішення суду, яке набрало законної сили, вчинила умисне кримінальне правопорушення щодо дитини, у присутності дитини, з використанням дитини чи жорстоке поводження з дитиною.

4. За рішенням керівника закладу дошкільної освіти педагогічному працівнику, який не має досвіду педагогічної діяльності, та/або здобувачу фахової передвищої чи вищої освіти, який проходить практику, для набуття педагогічної майстерності може бути призначений педагог-наставник, функції якого виконує, як правило, вихователь-методист або інша особа з числа досвідчених педагогічних працівників. До педагогічного працівника, який виконує обов'язки педагога-наставника, застосовуються визначені рішенням керівника закладу дошкільної освіти один або декілька видів морального та/або матеріального заохочення і відзначення.

5. Педагогічний працівник звільняється з посади керівником закладу дошкільної освіти у порядку та з підстав, визначених трудовим законодавством.

Стаття 26. Робочий час

1. Педагогічні працівники закладів дошкільної освіти мають скорочену тривалість робочого часу.

Робочий час педагогічного працівника включає час, необхідний для здійснення ним освітнього процесу з вихованцями, а також виконання методичної, організаційної роботи та іншої педагогічної діяльності, передбаченої трудовим договором.

2. Тривалість робочого часу педагогічних працівників на тиждень на одну тарифну ставку становить 35 годин - для керівника, вихователя-методиста, соціального педагога, асистента вихователя та 30 годин - для вихователя, практичного психолога та інших педагогічних працівників.

3. Норма педагогічного навантаження (безпосереднє здійснення освітнього процесу з вихованцями), що є складовою робочого часу педагогічного працівника закладу дошкільної освіти, становить для:

вихователя, інструктора з фізкультури - 25 годин на тиждень;

музичного керівника - 24 години на тиждень;

практичного психолога, вчителя-дефектолога, вчителя-логопеда - 20 годин на тиждень;

керівника гуртка (студії, секції тощо), вчителя - 18 годин на тиждень.

4. Педагогічне навантаження педагогічного працівника закладу дошкільної освіти менше норми, передбаченої цією статтею, встановлюється за його письмовою згодою.

5. Робочий час інших працівників закладів дошкільної освіти визначається відповідно до вимог законодавства.

Стаття 27. Час відпочинку

1. Працівникам закладів дошкільної освіти гарантується право на щоденний, щотижневий та щорічний відпочинок.

Час відпочинку не включається в робочий час працівників закладів дошкільної освіти і використовується ними на власний розсуд.

2. Для працівників закладів дошкільної освіти встановлюється, як правило, п'ятиденний робочий тиждень з двома вихідними днями.

Щотижневий безперервний відпочинок не може передбачати меншу тривалість, ніж передбачено законодавством про працю.

3. Педагогічним працівникам надається щорічна основна відпустка тривалістю 56 календарних днів, а також інші види відпусток відповідно до законодавства.

4. Помічникам вихователів закладів дошкільної освіти надається щорічна основна відпустка тривалістю 28 календарних днів. Помічникам вихователів спеціальних дитячих садків (спеціальних груп у закладах дошкільної освіти) надається щорічна додаткова відпустка, **тривалість** якої визначається Кабінетом Міністрів України.

5. Тривалість відпусток інших працівників закладів дошкільної освіти визначається законодавством.

Стаття 28. Оплата праці

1. Оплата праці педагогічних та інших працівників закладів дошкільної освіти здійснюється згідно з цим Законом, законами України "**Про освіту**", "**Про оплату праці**", законодавством про працю та іншими нормативно-правовими актами.

Працівники закладів дошкільної освіти мають право на підвищення посадових окладів, встановлення надбавок, доплат, виплату допомоги на оздоровлення, матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань, грошової винагороди, преміювання, інші виплати, встановлені законодавством.

Вихователям і помічникам вихователів, які працюють у групах з перевищенням норм, визначених **пунктами 1-3** частини другої статті 17 цього Закону, засновник закладу дошкільної освіти встановлює доплату за кожного вихованця понад визначену норму у розмірі частки посадового окладу відповідного працівника з розрахунку на одного вихованця у відповідній групі та верхньої межі норми співвідношення, визначеної **частиною другою** статті 17 цього Закону.

Засновник закладу дошкільної освіти та/або заклад дошкільної освіти має право встановлювати додаткові види та розміри надбавок, доплат, винагород, допомоги тощо за рахунок власних надходжень такого закладу.

2. **Розміри** посадових окладів (ставок заробітної плати) працівників державних і комунальних закладів дошкільної освіти встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Порядок та умови встановлення **підвищень** посадових окладів (ставок заробітної плати), доплат та надбавок, грошової винагороди за зразкове виконання посадових обов'язків, допомоги на оздоровлення та інших виплат працівникам державних і комунальних закладів дошкільної освіти затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Засновники державних і комунальних закладів дошкільної освіти мають право встановлювати посадові оклади, доплати, надбавки та грошові винагороди у розмірі, що перевищує розмір, визначений Кабінетом Міністрів України, а також мають право встановлювати для працівників додаткові винагороди та допомоги, крім передбачених цим Законом та іншими нормативно-правовими актами у сфері освіти.

3. Порядок обчислення заробітної плати педагогічних працівників державних і комунальних закладів дошкільної освіти визначається центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

4. Засновники приватних, корпоративних закладів дошкільної освіти мають право встановлювати інші, ніж передбачені цим Законом та іншими нормативно-правовими актами у сфері освіти, умови та розмір оплати праці, винагороди та допомоги для педагогічних працівників.

Отримані приватним, корпоративним закладом дошкільної освіти публічні кошти розподіляються у порядку, визначеному законодавством для державних і комунальних закладів дошкільної освіти.

Розділ VI. СУБ'ЄКТИ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття 29. Суб'єкти освітньої діяльності

1. Здобуття дошкільної освіти забезпечують:

заклади дошкільної освіти;

інші юридичні особи публічного чи приватного права, що утворили для цього дошкільні підрозділи;

фізичні особи - підприємці, які провадять освітню діяльність у сфері дошкільної освіти.

Стаття 30. Заклад дошкільної освіти

1. Заклад дошкільної освіти є юридичною особою.

Заклад дошкільної освіти може від свого імені укласти договори, набувати майнові та немайнові права, нести обов'язки, бути стороною у судовому процесі, бути власником і розпорядником коштів та іншого майна, мати власні символику, бланки, печатки та штампи із своїм найменуванням та символікою.

Заклад дошкільної освіти має самостійний баланс.

2. Заклад дошкільної освіти діє на підставі установчих документів, що затверджуються засновником відповідно до законодавства.

Права і обов'язки закладів дошкільної освіти реалізуються їх органами управління відповідно до законодавства та установчих документів.

3. Заклад дошкільної освіти може бути:

державним - заснованим розпорядчим актом органу державної влади;

комунальним - заснованим рішенням сільської, селищної, міської, районної ради;

приватним - заснованим рішенням фізичної (фізичних) та/або юридичної (юридичних) особи (осіб) приватного права;

корпоративним - заснованим шляхом укладення засновницького договору засновниками різних форм власності.

4. Державні та комунальні заклади дошкільної освіти є бюджетними установами.

Приватні та корпоративні заклади дошкільної освіти можуть бути визначені одержувачами бюджетних коштів відповідно до законодавства.

5. Заклади дошкільної освіти незалежно від організаційно-правового статусу мають рівні права і обов'язки у провадженні освітньої діяльності.

6. У складі закладу дошкільної освіти можуть функціонувати позашкільний та інші структурні підрозділи, зокрема філія (філії).

7. Заклад дошкільної освіти має право залучати на договірній основі фізичних та юридичних осіб для організації та реалізації освітнього процесу, забезпечення утримання закладу дошкільної освіти, здійснення процесів, супутніх до освітнього процесу (харчування, медичне обслуговування, господарське утримання, охорона тощо). Відповідальність за залучення таких осіб несе керівник закладу дошкільної освіти.

8. Заклад дошкільної освіти забезпечує на своєму веб-сайті (а в разі його відсутності - на веб-сайті засновника) відкритий доступ до інформації та документів, передбачених цим Законом і [Законом України "Про освіту"](#).

Стаття 31. Установчі документи та вимоги до найменування закладу дошкільної освіти

1. Установчими документами закладу дошкільної освіти є статут та у випадках, визначених цим Законом, засновницький договір, укладений між засновниками закладу дошкільної освіти.

Установчі документи розробляються відповідно до законодавства.

2. Статут закладу дошкільної освіти затверджується його засновником та має містити інформацію про:

повне та скорочене найменування закладу дошкільної освіти;

статус (відповідно до **частини другої** статті 22 Закону України "Про освіту"), форму власності, організаційно-правову форму та тип (типи) організації освітньої діяльності;

місцезнаходження;

мету, принципи та завдання діяльності;

особливості організації освітнього процесу;

систему управління.

Статут може містити також положення з питань, що не врегульовані законодавством, зокрема щодо особливостей утворення та діяльності закладу дошкільної освіти.

Положення статуту закладу дошкільної освіти не можуть суперечити законодавству.

3. Засновники корпоративного закладу дошкільної освіти укладають засновницький договір про його утворення, що повинен містити інформацію про:

засновників;

права, обов'язки, порядок взаємодії засновників;

кошти та інше майно, майнові, немайнові права, які передаються для забезпечення здобуття дошкільної освіти;

особливості використання коштів, управління рухомим і нерухомим майном, майновими та немайновими правами.

Засновницький договір може врегульовувати інші питання взаємодії засновників та діяльності корпоративного закладу дошкільної освіти.

4. Повне найменування закладу дошкільної освіти містить інформацію про територіальну належність (найменування адміністративно-територіальної одиниці за його місцезнаходженням) та організаційно-правову форму (для приватних та корпоративних закладів дошкільної освіти).

Повне найменування закладу дошкільної освіти може додатково містити інформацію про власну назву, номер закладу чи найменування засновника, тип (типи) організації його освітньої діяльності, а також присвоєне відповідно до вимог законодавства ім'я (псевдонім) суспільно-політичного чи громадського діяча, захисника Вітчизни, діяча науки, освіти, культури або інших сфер суспільного життя.

Стаття 32. Утворення, реорганізація, перепрофілювання, ліквідація закладу дошкільної освіти

1. Рішення про утворення, реорганізацію, перепрофілювання (зміну типу організації освітньої діяльності), ліквідацію закладу дошкільної освіти приймає його засновник.

Засновником закладу дошкільної освіти може бути орган державної влади від імені держави, відповідна рада від імені територіальної громади (громад), фізична та/або юридична особа (у тому числі релігійна організація, статут (положення) якої зареєстровано у встановленому законодавством порядку), рішенням та за рахунок майна яких засновано заклад дошкільної освіти або які в інший спосіб відповідно до законодавства набули прав і обов'язків засновника.

2. Заклади дошкільної освіти утворюються з урахуванням соціально-економічних, національних, культурно-освітніх, духовних і мовних потреб населення.

3. У разі реорганізації чи ліквідації державного або комунального закладу дошкільної освіти та наявності потреб дітей, які проживають на відповідній території, у здобутті дошкільної освіти засновник зобов'язаний забезпечити можливість здобуття безоплатної дошкільної освіти такими дітьми в закладі дошкільної освіти з відповідним типом організації освітньої діяльності та з урахуванням їхніх особливих освітніх потреб.

Ліквідація комунального закладу дошкільної освіти чи припинення освітньої діяльності для певної вікової категорії вихованців у сільській місцевості допускається лише після громадського обговорення проекту відповідного рішення засновника, який оприлюднюється не менше ніж за один рік до прийняття відповідного рішення.

Реорганізація і ліквідація комунальних спеціальних дитячих садків, що діють як окремі юридичні особи або як дошкільні підрозділи (спеціальні групи) у спеціальних закладах загальної середньої освіти, допускаються лише після погодження проекту відповідного рішення засновника центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

4. Заклад дошкільної освіти може бути переданий засновником у комунальну або державну власність відповідно до законодавства.

Стаття 33. Дошкільний підрозділ

1. Юридичні особи публічного та приватного права можуть провадити освітню діяльність у сфері дошкільної освіти лише через створені у своєму складі (складі своїх філій) дошкільні підрозділи. Дошкільний підрозділ діє відповідно до установчих документів юридичної особи, у складі якої він перебуває, та на підставі положення про дошкільний підрозділ, розробленого відповідно до законодавства у сфері дошкільної освіти та затвердженого у порядку, визначеному установчими документами юридичної особи.

2. Положення про дошкільний підрозділ має містити інформацію про:

- найменування дошкільного підрозділу;
- тип (типи) організації освітньої діяльності;
- мету, принципи та завдання діяльності;
- особливості організації освітнього процесу;
- систему управління.

3. Найменування дошкільного підрозділу може містити інформацію про тип (типи) організації його освітньої діяльності, власну назву, найменування адміністративно-територіальної одиниці за його місцезнаходженням, належність юридичній особі тощо.

4. Положення про дошкільний підрозділ не може суперечити законодавству, але може містити положення з питань, не врегульованих законодавством та установчими документами юридичної особи.

5. Дошкільний підрозділ має права та обов'язки закладу дошкільної освіти, передбачені законодавством для закладу дошкільної освіти (крім тих, що можуть мати виключно юридичні особи), керівник підрозділу з дошкільної освіти - права та обов'язки керівника закладу дошкільної освіти, передбачені цим Законом та іншими законами України (крім тих, що може мати виключно керівник юридичної особи).

6. Для здобуття дошкільної освіти дітьми з особливими освітніми потребами, зумовленими фізичними, психічними, інтелектуальними та/або сенсорними порушеннями, розладами поведінки, та надання їм необхідних психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових послуг можуть створюватися дошкільні підрозділи (спеціальні групи), зокрема у спеціальних закладах загальної середньої освіти.

Стаття 34. Фізичні особи - підприємці, які провадять освітню діяльність у сфері дошкільної освіти

1. Фізичні особи - підприємці можуть провадити освітню діяльність у сфері дошкільної освіти шляхом здійснення педагогічної діяльності особисто та/або із залученням на договірних засадах інших осіб, які відповідають вимогам до педагогічних працівників, визначеним цим Законом та іншими нормативно-правовими актами у сфері дошкільної освіти.

2. Фізичні особи - підприємці, які особисто провадять педагогічну діяльність, повинні мати педагогічну освіту та/або професійну кваліфікацію педагогічного працівника.

3. Фізична особа - підприємець, яка провадить освітню діяльність у сфері дошкільної освіти, діє з дотриманням законодавства про дошкільну освіту.

4. Фізична особа - підприємець, яка використовує найману працю, повинна мати положення про провадження нею освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти, яке має містити інформацію про:

прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) фізичної особи;

тип (типи) організації освітньої діяльності;

мету, принципи та завдання діяльності;

особливості організації освітнього процесу;

систему управління.

Фізична особа - підприємець може мати комерційне найменування.

5. Комерційне найменування фізичної особи - підприємця може містити інформацію про тип (типи) організації її освітньої діяльності, найменування адміністративно-територіальної одиниці, в якій провадиться відповідна освітня діяльність, власну назву, іншу інформацію.

6. Положення про провадження фізичною особою - підприємцем освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти не повинно суперечити законодавству, але може містити положення з питань, не врегульованих законодавством.

7. Фізична особа - підприємець, яка провадить освітню діяльність у сфері дошкільної освіти, має права та обов'язки закладу дошкільної освіти, його засновника, визначені законодавством для закладу дошкільної освіти (крім тих, які відповідно до законодавства не може мати фізична особа - підприємець та/або може мати виключно юридична особа, її засновник).

Фізична особа - підприємець виконує обов'язки керівника, визначені законодавством для керівника закладу дошкільної освіти, самостійно або наймає для виконання обов'язків керівника іншу особу. Особа, яка виконує обов'язки керівника, має відповідати вимогам до керівника закладу дошкільної освіти, визначеним цим Законом.

8. Фізична особа - підприємець має право на пільги, передбачені законодавством для закладів дошкільної освіти, якщо основним видом її діяльності є освітня діяльність у сфері дошкільної освіти, і втрачає таке право, якщо освітня діяльність у сфері дошкільної освіти перестає бути основним видом її діяльності.

9. Фізична особа - підприємець, яка використовує найману працю, повинна забезпечувати відкритий доступ до інформації та документів, оприлюднення яких передбачено цим Законом і [Законом України "Про освіту"](#).

Стаття 35. Типи організації освітньої діяльності

1. Заклад дошкільної освіти може організувати і провадити свою освітню діяльність за одним або декількома типами організації освітньої діяльності:

ясла - тип організації освітньої діяльності, що забезпечує здобуття дошкільної освіти дітьми віком від трьох місяців до трьох років;

дитячий садок - тип організації освітньої діяльності, що забезпечує здобуття дошкільної освіти дітьми віком від двох до шести або семи років, а дітьми з особливими освітніми потребами - до семи або восьми років;

спеціальний дитячий садок - тип організації освітньої діяльності, що забезпечує здобуття дошкільної освіти дітьми з особливими освітніми потребами, зумовленими фізичними, психічними, інтелектуальними та/або сенсорними порушеннями, розладами поведінки, віком від двох до семи або восьми років;

мобільний дитячий садок - тип організації освітньої діяльності, що забезпечує надання освітніх послуг у сфері дошкільної освіти за місцем проживання дітей, зокрема із застосуванням або на базі спеціально облаштованого для надання таких послуг транспортного засобу;

сімейний (родинний) садок - тип організації освітньої діяльності за місцем проживання сім'ї (родини) в індивідуальному житловому будинку з наданням освітніх послуг дітям від народження, які перебувають у родинних стосунках, та/або дітям, які не є членами сім'ї (родини);

міні-садок - тип організації освітньої діяльності з одночасним перебуванням не більше п'яти дітей;

центр педагогічного партнерства - тип організації освітньої діяльності, що забезпечує розвиток дітей від народження за обов'язкової участі їхніх батьків або одного з них;

центр розвитку дитини - тип організації освітньої діяльності, що забезпечує здобуття дошкільної освіти дітьми (у тому числі дітьми, які здобувають дошкільну освіту в інших суб'єктів освітньої діяльності або у сім'ї), зокрема за окремими парціальними програмами, та/або отримання ними окремих психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг.

2. Заклад дошкільної освіти може поєднувати типи організації освітньої діяльності, утворюючи для цього окремі структурні підрозділи та/або групи.

3. Положення про типи організації освітньої діяльності затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Розділ VII. УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Стаття 36. Управління закладом дошкільної освіти

1. Управління закладом дошкільної освіти здійснюють його:

засновник;

керівник;

педагогічна рада.

2. Органи громадського самоврядування закладу дошкільної освіти та піклувальна рада мають право брати участь в управлінні закладом дошкільної освіти у порядку та межах, визначених цим Законом, [Законом України "Про освіту"](#) та установчими документами закладу дошкільної освіти.

3. Визначені цим Законом повноваження органів управління закладу дошкільної освіти реалізуються іншими суб'єктами освітньої діяльності в установленому ними порядку з дотриманням засад і принципів, визначених цим Законом.

Стаття 37. Права та обов'язки засновника закладу дошкільної освіти

1. Права та обов'язки засновника закладу дошкільної освіти визначаються цим Законом, [Законом України "Про освіту"](#), іншими законами України та нормативно-правовими актами.

2. Засновник закладу дошкільної освіти:

затверджує статут закладу дошкільної освіти, укладає засновницький договір у випадках, визначених цим Законом;

укладає строковий трудовий договір (контракт) з особою, призначеною на посаду керівника закладу дошкільної освіти у порядку, визначеному законодавством та установчими документами;

розриває строковий трудовий договір (контракт) з керівником закладу дошкільної освіти з підстав та у порядку, визначених законодавством та установчими документами закладу дошкільної освіти;

може ініціювати проведення інституційного аудиту;

забезпечує та контролює усунення порушень вимог законодавства, встановлених під час проведення заходів державного нагляду (контролю) та громадського контролю;

здійснює контроль за використанням публічних коштів та іншою фінансово-господарською діяльністю, дотриманням установчих документів, недопущенням привілеїв чи обмежень (дискримінації) за будь-якою ознакою;

забезпечує та контролює створення безпечного, здорового та інклюзивного чи спеціального освітнього середовища у заснованому ним закладі дошкільної освіти з урахуванням універсального дизайну та розумного пристосування;

забезпечує використання інформаційних (цифрових) технологій в освітній діяльності;

здійснює інші повноваження, передбачені законодавством та установчими документами закладу дошкільної освіти.

3. Засновник не має права втручатися в діяльність закладу дошкільної освіти, що здійснюється ним у межах його автономії, визначеної цим Законом і [Законом України "Про освіту"](#).

4. Засновник закладу дошкільної освіти зобов'язаний:

забезпечити утримання заснованого ним закладу дошкільної освіти на рівні, необхідному для виконання вимог державного стандарту, ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти, санітарного регламенту, вимог інших актів законодавства у сферах громадського здоров'я, цивільного захисту, пожежної безпеки, праці, зокрема оплати та охорони праці;

забезпечити вихованців та працівників закладу дошкільної освіти засобами колективного та індивідуального захисту;

у разі реорганізації, перепрофілювання (зміни типу організації освітньої діяльності), ліквідації, припинення діяльності закладу дошкільної освіти обов'язково забезпечити вихованцям можливість продовжити здобуття дошкільної освіти;

оприлюднювати інформацію відповідно до вимог цього Закону, законів України ["Про освіту"](#), ["Про доступ до публічної інформації"](#) та ["Про відкритість використання публічних коштів"](#);

виконувати інші обов'язки, передбачені законодавством та установчими документами закладу дошкільної освіти.

5. Засновник державного чи комунального закладу дошкільної освіти не може делегувати керівнику, педагогічній раді, органам громадського самоврядування та піклувальній раді свої обов'язки, визначені цим Законом та [Законом України "Про освіту"](#).

Стаття 38. Керівник закладу дошкільної освіти

1. Безпосереднє управління закладом дошкільної освіти здійснює його керівник.

2. Повноваження (права та обов'язки) та відповідальність керівника закладу дошкільної освіти визначаються законодавством, установчими документами закладу дошкільної освіти та трудовим договором (контрактом).

3. Керівник закладу дошкільної освіти має право:

діяти від імені закладу дошкільної освіти без довіреності та представляти заклад у відносинах з іншими особами;

підписувати документи з питань освітньої, фінансово-господарської та іншої діяльності закладу дошкільної освіти;

приймати рішення щодо діяльності закладу дошкільної освіти в межах повноважень, визначених законодавством;

призначати на посаду, переводити на іншу посаду та звільняти з посади працівників закладу дошкільної освіти, визначати їхні посадові обов'язки, заохочувати та притягати до дисциплінарної відповідальності, а також вирішувати інші питання, пов'язані з трудовими відносинами, відповідно до вимог законодавства;

видавати у межах своєї компетенції накази і контролювати їх виконання;

укладати договори з фізичними та/або юридичними особами в межах своїх повноважень;

ініціювати проведення зовнішнього моніторингу якості освіти та якості освітньої діяльності закладу дошкільної освіти, інституційного аудиту;

приймати рішення з інших питань у межах своїх повноважень, зокрема з питань, не врегульованих законодавством.

4. Керівник закладу дошкільної освіти зобов'язаний:

виконувати вимоги законодавства про дошкільну освіту, а також забезпечувати їх виконання працівниками закладу дошкільної освіти;

створювати умови для реалізації прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу, зокрема реалізації академічних свобод педагогічних працівників, дотримання ними академічної доброчесності;

створювати у закладі дошкільної освіти безпечне, здорове та інклюзивне чи спеціальне освітнє середовище із забезпеченням універсального дизайну та розумного пристосування;

планувати та організовувати діяльність закладу дошкільної освіти, зокрема фінансово-господарську діяльність;

затверджувати правила внутрішнього розпорядку закладу дошкільної освіти, програму розвитку закладу дошкільної освіти, план роботи закладу дошкільної освіти на рік, посадові обов'язки (інструкції) та графіки роботи працівників;

затверджувати положення про внутрішню систему забезпечення якості дошкільної освіти, забезпечувати її створення та функціонування;

здійснювати зарахування дітей, переведення, відрахування вихованців, формувати мережу груп та визначати їх наповнюваність відповідно до вимог законодавства та рішень засновника;

створювати необхідні умови для здобуття дошкільної освіти дітьми з особливими освітніми потребами;

затверджувати персональний склад команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами, яка здобуває дошкільну освіту, створити умови для її діяльності;

створювати необхідні умови для атестації педагогічних працівників;

сприяти підвищенню кваліфікації педагогічних працівників, зокрема (не менше одного разу на п'ять років) з надання психологічної допомоги та підтримки дітей, домедичної допомоги, забезпечення безпеки дітей, вдосконалення цифрових навичок тощо;

сприяти діяльності та створювати умови для діяльності в закладі дошкільної освіти органів громадського самоврядування;

організувати використання інформаційних (цифрових) технологій в управлінських процесах;

організувати харчування та заходи з охорони здоров'я вихованців відповідно до законодавства;

забезпечувати відкритість і прозорість діяльності закладу дошкільної освіти, зокрема шляхом оприлюднення інформації відповідно до вимог цього Закону, законів України "Про освіту", "Про доступ до публічної інформації" та "Про відкритість використання публічних коштів";

забезпечувати дотримання ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти, санітарного регламенту, вимог інших актів законодавства у сферах громадського здоров'я, цивільного захисту, пожежної безпеки, праці, зокрема оплати та охорони праці;

організувати ведення документообігу, бухгалтерського обліку та звітності з урахуванням вимог засновника та відповідно до законодавства;

створювати умови для проведення в закладі дошкільної освіти заходів державного нагляду (контролю);

сприяти здійсненню громадського нагляду (контролю) за діяльністю закладу дошкільної освіти;

щороку звітувати про свою діяльність на посаді та про виконання плану роботи закладу дошкільної освіти на рік перед вищим колегіальним органом громадського самоврядування закладу дошкільної освіти (у разі створення такого органу) та/або шляхом оприлюднення річного звіту відповідно до [статті 30](#) Закону України "Про освіту";

виконувати інші обов'язки, покладені на нього законодавством, засновником, установчими документами закладу дошкільної освіти, колективним договором (за наявності) та посадовою інструкцією;

контролювати виконання своїх управлінських рішень.

Стаття 39. Педагогічна рада

1. Основним колегіальним органом управління закладу дошкільної освіти є педагогічна рада. Педагогічна рада створюється за наявності не менше трьох педагогічних працівників. До складу педагогічної ради входять усі педагогічні працівники закладу дошкільної освіти.

За наявності менше трьох педагогічних працівників визначені цим Законом повноваження педагогічної ради реалізуються особою, яка виконує повноваження керівника закладу дошкільної освіти.

Дошкільний підрозділ за рішенням керівника закладу освіти може мати свою педагогічну раду.

За ініціативою керівників декількох закладів дошкільної освіти може утворюватися спільна педагогічна рада, до складу якої входять усі педагогічні працівники таких закладів дошкільної освіти. Головою педагогічної ради є один із керівників закладу дошкільної освіти, обраний шляхом таємного голосування більшістю від повного складу такої педагогічної ради. Положення про порядок функціонування такої педагогічної ради затверджується спільним наказом керівників відповідних закладів дошкільної освіти.

2. За потреби педагогічна рада може запросити на своє засідання інших працівників закладу дошкільної освіти, медичних працівників, батьків вихованців, педагогічних працівників інших суб'єктів освітньої діяльності, представників засновника, органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань, наукових та/або методичних установ тощо.

Головою педагогічної ради є керівник закладу дошкільної освіти або за його рішенням вихователь-методист (за згодою).

Засідання педагогічної ради є правомочним, якщо на ньому присутні не менше двох третин від її складу. Рішення з усіх питань приймаються більшістю від складу педагогічної ради. У разі рівного розподілу голосів голос голови педагогічної ради є визначальним.

Рішення педагогічної ради вводяться в дію наказом керівника закладу дошкільної освіти.

3. Педагогічна рада:

1) схвалює:

програму розвитку закладу дошкільної освіти;

план роботи закладу дошкільної освіти на рік;

правила внутрішнього розпорядку закладу дошкільної освіти;

положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти;

2) затверджує план підвищення кваліфікації педагогічних працівників на рік;

3) ухвалює рішення про:

вибір освітніх і парціальних програм, за якими буде організовано освітній процес у навчальному році;

результативність виконання освітніх і парціальних програм, за якими організований освітній процес;

вдосконалення організації освітнього процесу, створення освітнього середовища;

відзначення та моральне заохочення працівників та інших учасників освітнього процесу;

визнання результатів підвищення кваліфікації педагогічного працівника у випадках, визначених [Законом України "Про освіту"](#);

ініціювання проведення інституційного аудиту, зовнішнього моніторингу якості освіти та/або освітньої діяльності відповідно до законодавства;

4) розглядає та/або вирішує інші питання, віднесені цим Законом, іншими нормативно-правовими актами та/або установчими документами закладу дошкільної освіти до її повноважень.

Стаття 40. Піклувальна рада

1. Піклувальна рада може створюватися за рішенням засновника закладу дошкільної освіти для одного чи декількох закладів дошкільної освіти на визначений засновником строк.

2. Піклувальна рада діє на підставі цього Закону та [Закону України "Про освіту"](#), установчих документів закладу (закладів) дошкільної освіти, рішення засновника закладу (закладів) дошкільної освіти про її утворення.

3. Керівник закладу дошкільної освіти може ініціювати перед його засновником утворення піклувальної ради.

4. До складу піклувальної ради не можуть входити працівники закладу (закладів) дошкільної освіти.

5. Піклувальна рада має право:

брати участь у формуванні програми розвитку закладу (закладів) дошкільної освіти та контролювати її виконання;

сприяти залученню додаткових джерел фінансування;

аналізувати та оцінювати діяльність закладу (закладів) дошкільної освіти та його керівника;

ініціювати проведення інституційного аудиту закладу дошкільної освіти;

вносити засновнику закладу (закладів) дошкільної освіти подання про заохочення керівника закладу дошкільної освіти;

здійснювати інші права, визначені цим Законом, [Законом України "Про освіту"](#) та/або установчими документами закладу (закладів) дошкільної освіти, рішенням засновника закладу (закладів) дошкільної освіти про утворення піклувальної ради.

Розділ VIII. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Стаття 41. Система забезпечення якості дошкільної освіти

1. Система забезпечення якості дошкільної освіти формується відповідно до [Закону України "Про освіту"](#) з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

2. Система забезпечення якості дошкільної освіти включає:

внутрішню систему забезпечення якості дошкільної освіти;

систему зовнішнього забезпечення якості дошкільної освіти;

систему забезпечення якості в діяльності органів управління та установ, що здійснюють зовнішнє забезпечення якості дошкільної освіти.

3. Внутрішня система забезпечення якості дошкільної освіти включає:

створення в закладі дошкільної освіти безпечного, здорового та інклюзивного чи спеціального освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування, у тому числі забезпечення наявності ресурсів (ігрових, дидактичних, науково-методичних, матеріально-технічних, інформаційних тощо), необхідних для виконання державного стандарту;

організацію освітнього процесу з урахуванням індивідуальних особливостей, потреб і можливостей кожного вихованця;

формування кадрового складу, забезпечення ефективності професійної діяльності, сприяння професійному розвитку та підвищенню кваліфікації педагогічних працівників;

формування культури академічної доброчесності;

забезпечення ефективної системи управління закладом дошкільної освіти;

формування внутрішньої системи моніторингу якості освіти та якості освітньої діяльності.

Внутрішня система забезпечення якості дошкільної освіти може включати також інші процедури та заходи, що визначаються внутрішніми документами закладу дошкільної освіти.

Внутрішня система забезпечення якості дошкільної освіти формується закладом дошкільної освіти з урахуванням методичних рекомендацій, розроблених центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти та затверджених центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

4. Система зовнішнього забезпечення якості дошкільної освіти та система забезпечення якості в діяльності органів управління та установ, що здійснюють зовнішнє забезпечення якості дошкільної освіти, визначаються цим Законом і Законом України "Про освіту".

5. Система зовнішнього забезпечення якості дошкільної освіти включає:

1) інструменти, процедури та заходи забезпечення і підвищення якості дошкільної освіти: стандартизацію, ліцензування, інституційний аудит, моніторинг якості дошкільної

освіти та якості освітньої діяльності, атестацію педагогічних працівників, громадський нагляд (контроль);

2) органи та установи, що здійснюють зовнішнє забезпечення якості дошкільної освіти: центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти та його територіальні органи; органи місцевого самоврядування та місцеві державні адміністрації; фахові об'єднання, інші юридичні особи, що здійснюють незалежне оцінювання якості освіти та освітньої діяльності закладів дошкільної освіти.

Стаття 42. Державний стандарт

1. Виконання державного стандарту є обов'язковим для усіх закладів дошкільної освіти.

2. **Державний стандарт** розробляється центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки та затверджується Кабінетом Міністрів України.

Державний стандарт переглядається на предмет його актуальності не менше ніж один раз на 10 років.

До участі у процесі перегляду, розроблення нового державного стандарту, його нової редакції чи змін до нього запрошуються автори (розробники) освітніх програм, що рекомендовані центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки для використання в освітньому процесі, представники Національної академії педагогічних наук України, центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти, академічних, галузевих науково-дослідних інститутів, закладів освіти, інших науково-методичних і методичних установ, громадських об'єднань, у тому числі фахових організацій (професійних асоціацій), інших інститутів громадянського суспільства, інші експерти.

Новий державний стандарт, його нова редакція, зміни до державного стандарту набирають чинності не раніше ніж через один рік з дня затвердження.

3. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, засновники та заклади дошкільної освіти зобов'язані забезпечити в межах повноважень створення умов для досягнення вихованцями **результатів**, визначених державним стандартом.

Досягнення дітьми, зокрема з особливими освітніми потребами, результатів, визначених державним стандартом, забезпечується з урахуванням їхніх здібностей, нахилів, індивідуальних інтелектуальних, психічних і фізичних можливостей та в умовах, які є найбільш оптимальними для кожної дитини.

Стаття 43. Ліцензування освітньої діяльності

1. Юридичні особи та фізичні особи - підприємці провадять освітню діяльність у сфері дошкільної освіти на підставі ліцензії, що видається органом ліцензування відповідно до **Закону України "Про ліцензування видів господарської діяльності"**, з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та відповідно до ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти.

2. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності повинні містити вичерпний перелік обов'язкових для започаткування та провадження освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти вимог до кадрового, навчально-методичного, інформаційного та матеріально-технічного забезпечення, доступності приміщень, у яких здійснюється освітній процес, вичерпний перелік документів, що додаються до заяви про отримання ліцензії. До ліцензійних умов не може бути включено вимоги щодо інших складових якості освітньої діяльності, якості освіти вихованців, визначення ліцензованого обсягу.

Ліцензійні умови можуть містити різні вимоги до різних типів організації освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти та різних форм здобуття дошкільної освіти.

Вимоги ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти стосуються кожного місця провадження освітньої діяльності, у тому числі місць провадження освітньої діяльності дошкільних підрозділів, зокрема філій, крім освітньої діяльності, що провадиться за місцем проживання дитини.

Державний нагляд (контроль) за додержанням ліцензіатами вимог ліцензійних умов здійснюють органи ліцензування у межах своїх повноважень.

3. Ліцензію може бути анульовано з підстав і в порядку, визначених законами України "Про освіту" і "Про ліцензування видів господарської діяльності".

4. Підставою для переоформлення ліцензії, крім підстав, визначених [Законом України "Про ліцензування видів господарської діяльності"](#), також є:

реорганізація юридичних осіб, що мають ліцензії на провадження освітньої діяльності, шляхом злиття, приєднання або перетворення;

зміна найменування закладу дошкільної освіти, іншої юридичної особи та/або дошкільного підрозділу, фізичної особи - підприємця або її імені, прізвища та/або по батькові (за наявності).

Переоформлення ліцензії на провадження освітньої діяльності здійснюється без проведення процедури ліцензування. У разі реорганізації юридичних осіб, що мають ліцензії на провадження освітньої діяльності, шляхом злиття, приєднання, перетворення переоформлення ліцензії здійснюється на основі ліцензій таких юридичних осіб.

Стаття 44. Інституційний аудит

1. Інституційний аудит проводиться у закладах дошкільної освіти відповідно до цього Закону, [Закону України "Про освіту"](#) та у [порядку](#), затвердженому центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Інституційний аудит проводиться за ініціативою засновника, керівника, педагогічної ради, піклувальної ради, вищого колегіального органу громадського самоврядування закладу дошкільної освіти.

2. Інституційний аудит проводиться центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти та його територіальними органами із залученням (за потреби) на підставі цивільно-правових договорів інших фахівців (експертів) у сфері дошкільної освіти.

3. За результатами проведення інституційного аудиту засновнику та закладу дошкільної освіти надаються:

висновок про якість освітньої діяльності, внутрішню систему забезпечення якості дошкільної освіти;

рекомендації щодо вдосконалення освітньої діяльності, а також приведення освітнього та управлінського процесів у відповідність із вимогами законодавства, зокрема ліцензійних умов.

4. Керівник закладу дошкільної освіти має право подати до центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти обґрунтовані заперечення щодо висновку та рекомендацій протягом 10 робочих днів з дня їх отримання. Заперечення повинні бути розглянуті протягом 20 робочих днів з дня їх надходження.

5. Висновок і рекомендації, уточнені за результатами розгляду заперечень (у разі їх подання), оприлюднюються на веб-сайтах органу, що проводив інституційний аудит, засновника закладу дошкільної освіти (крім засновника приватного закладу дошкільної освіти) та закладу дошкільної освіти (для державного чи комунального закладу дошкільної освіти - за наявності) протягом 10 робочих днів з дня їх отримання або завершення розгляду заперечень (у разі їх подання).

6. У разі виявлення невідповідності освітньої діяльності закладу дошкільної освіти вимогам законодавства орган, який провів інституційний аудит, визначає строки усунення порушень у роботі закладу дошкільної освіти, які не можуть перевищувати одного року. До усунення порушень у роботі закладу дошкільної освіти, допущених з вини керівника закладу дошкільної освіти, до такого керівника не застосовуються заохочення (премії, інші заохочувальні виплати, нагороди тощо).

Після закінчення визначених строків проводиться перевірка результатів усунення порушень. У разі негативних результатів такої перевірки засновнику закладу дошкільної освіти можуть бути надані рекомендації щодо зміни керівника закладу дошкільної освіти, реорганізації (шляхом злиття, приєднання, поділу, перетворення), виділу, ліквідації закладу дошкільної освіти чи припинення його освітньої діяльності.

Стаття 45. Атестація педагогічних працівників

1. Атестація педагогічних працівників закладів дошкільної освіти здійснюється відповідно до [Закону України "Про освіту"](#) з урахуванням вимог цього Закону та відповідно до положення, затвердженого центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

2. За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, встановлюється або підтверджується тарифний розряд, присвоюється або підтверджується кваліфікаційна категорія та може бути присвоєно або підтверджено педагогічне звання.

Стаття 46. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної освіти

1. Кожний педагогічний працівник зобов'язаний підвищувати кваліфікацію відповідно до [Закону України "Про освіту"](#) з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

2. Загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника протягом п'яти років не може становити менше 120 годин.

3. На основі пропозицій педагогічних працівників педагогічна рада формує та затверджує план підвищення кваліфікації педагогічних працівників на рік, що визначає вид, форму, суб'єктів підвищення кваліфікації, кількість годин і строки проходження підвищення кваліфікації педагогічними працівниками.

Розділ IX. УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Стаття 47. Органи управління у сфері дошкільної освіти

1. До органів управління у сфері дошкільної освіти належать:

Кабінет Міністрів України;

центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки;

центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти;

інші органи державної влади, у сфері управління яких перебувають заклади освіти;

Верховна Рада Автономної Республіки Крим;

Рада міністрів Автономної Республіки Крим;

органи місцевого самоврядування;

місцеві державні адміністрації.

Стаття 48. Повноваження органів управління у сфері дошкільної освіти

1. У сфері дошкільної освіти Кабінет Міністрів України здійснює повноваження, передбачені цим Законом, [Законем України "Про освіту"](#) та іншими законодавчими актами.

2. Центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки:

1) організовує та координує аналітично-прогностичну діяльність у сфері дошкільної освіти, визначає та формує стратегічні напрями її розвитку з урахуванням науково-технічного прогресу та інших факторів, узагальнює світовий і вітчизняний досвід у відповідній сфері;

2) затверджує:

порядок заохочення та відзначення педагогічних та інших працівників системи дошкільної освіти відомчими заохочувальними відзнаками;

порядок проведення моніторингу якості дошкільної освіти та якості освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти;

порядок надання грифів освітнім, парціальним програмам, навчально-методичним посібникам, що можуть бути рекомендовані для використання в освітньому процесі;

положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами, яка здобуває дошкільну освіту;

орієнтовні переліки матеріально-технічного, навчально-методичного та інформаційного забезпечення закладу дошкільної освіти, рекомендовані для забезпечення провадження якісної освітньої діяльності;

інші акти відповідно до цього Закону;

3) забезпечує створення та функціонування державних інформаційних систем у сфері дошкільної освіти, їх адміністрування;

4) з метою забезпечення єдності державної політики координує діяльність структурних підрозділів з питань освіти місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування;

5) здійснює в межах своїх повноважень:

нормативно-правове регулювання відносин у системі дошкільної освіти;

міжнародне співробітництво у сфері дошкільної освіти у встановленому законодавством порядку;

інші повноваження, передбачені цим Законом, [Законом України "Про освіту"](#) та іншими актами законодавства.

3. Центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти та його територіальні органи:

проводять інституційний аудит закладів дошкільної освіти;

надають рекомендації закладам дошкільної освіти щодо організації та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості дошкільної освіти;

проводять моніторинг якості дошкільної освіти та якості освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти у порядку, визначеному законодавством;

здійснюють у межах повноважень, передбачених законом, державний нагляд (контроль) за діяльністю закладів дошкільної освіти щодо дотримання ними вимог законодавства про освіту та видають обов'язкові до виконання ними розпорядження щодо усунення виявлених порушень у визначені строки;

у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, аналізують діяльність місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів з питань освіти (за наявності) в частині дотримання вимог законодавства з питань освіти і забезпечення якості освіти на відповідній території та надають їм відповідні висновки і рекомендації, що протягом п'яти робочих днів з дня їх надання оприлюднюються на офіційних веб-сайтах центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти, його територіального органу та відповідного органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування;

беруть участь у розробленні державного стандарту;

звертаються до суду з позовами до місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб щодо усунення порушень та виконання вимог законодавства у сфері дошкільної освіти;

складають у випадках, передбачених законом, протоколи про адміністративні правопорушення;

здійснюють інші повноваження, передбачені законом.

4. Верховна Рада Автономної Республіки Крим, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, районні, міські, селищні, сільські ради здійснюють повноваження у сфері дошкільної освіти, визначені цим Законом та [Законом України "Про освіту"](#), а також інші повноваження відповідно до [Конституції України](#), Конституції Автономної Республіки Крим, [Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні"](#) та інших законодавчих актів.

5. Місцеві державні адміністрації здійснюють повноваження у сфері дошкільної освіти відповідно до [Конституції України](#), законів України "[Про місцеві державні адміністрації](#)", "[Про місцеве самоврядування в Україні](#)" та інших законодавчих актів.

Стаття 49. Державний нагляд (контроль) у сфері дошкільної освіти

1. Державний нагляд (контроль) за провадженням освітньої діяльності суб'єктами освітньої діяльності здійснюється центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти та його територіальними органами, що діють на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що визначені цим Законом, законами України "[Про освіту](#)", "[Про адміністративну процедуру](#)" та іншими законами України.

2. Формами заходів державного нагляду (контролю) у сфері дошкільної освіти є:
інституційний аудит;
позапланова перевірка.

3. Центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти та його територіальні органи проводять інституційний аудит, позапланові перевірки відповідно до цього Закону, [Закону України "Про освіту"](#) та порядків, затверджених центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Розділ X. ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ У СФЕРІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВИТИ

Стаття 50. Фінансування системи дошкільної освіти

1. Фінансування системи дошкільної освіти здійснюється за рахунок коштів державного та/або місцевих бюджетів, а також за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством.

2. Фінансування системи дошкільної освіти здійснюється відповідно до [Бюджетного кодексу України](#), [Закону України "Про освіту"](#), цього Закону, закону про Державний бюджет України на відповідний рік, інших нормативно-правових актів та у порядку, визначеному законодавством.

3. Фінансування здобуття дошкільної освіти особами з особливими освітніми потребами, у тому числі надання психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових послуг, придбання допоміжних засобів для навчання, визначених індивідуальною програмою розвитку особи з особливими освітніми потребами, за рахунок коштів місцевих бюджетів та субвенції на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами відбувається шляхом передачі закладу дошкільної освіти, який обрали батьки такої дитини, визначеного для такої дитини обсягу коштів у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Видатки на здобуття дошкільної освіти особами з особливими освітніми потребами у дошкільних підрозділах (спеціальних групах) спеціальних закладів загальної середньої освіти можуть здійснюватися шляхом передачі міжбюджетних трансфертів між відповідними місцевими бюджетами, а також з обласного бюджету на підставі відповідної програми місцевого значення, затвердженої обласною радою.

4. У разі наявності попиту та нестачі місць для здобуття дошкільної освіти у комунальних закладах освіти їх засновники за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів та відповідно до затверджених ними порядків можуть:

придбати в інших суб'єктів освітньої діяльності відповідні освітні послуги;

повністю або частково компенсувати батькам кошти, сплачені за здобуття їхніми дітьми дошкільної освіти;

в інший спосіб забезпечити фінансування здобуття дітьми дошкільної освіти за принципом "кошти йдуть за дитиною".

5. Державні та комунальні заклади дошкільної освіти можуть надавати платні освітні та інші послуги, [перелік](#) яких затверджує Кабінет Міністрів України. Засновники таких закладів освіти мають право затверджувати переліки платних освітніх та інших послуг, що не увійшли до переліку, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

Керівник державного, комунального закладу дошкільної освіти затверджує перелік платних освітніх та інших послуг, що надаються таким закладом дошкільної освіти, із зазначенням часу, місця, способу та порядку надання кожної з послуг, їх вартості та особи, відповідальної за їх надання, що оприлюднюється відповідно до вимог [статті 30](#) Закону України "Про освіту".

Державні, комунальні заклади дошкільної освіти не мають права надавати платні освітні послуги своїм вихованцям під час, у межах чи на заміну реалізації освітньої програми.

Вихованці та їхні батьки можуть отримувати в державному чи комунальному закладі дошкільної освіти платні освітні та інші послуги виключно на добровільних засадах.

Плата за додаткові послуги, отримані в державних і комунальних закладах дошкільної освіти, здійснюється виключно у безготівковій формі шляхом перерахування коштів на спеціальні реєстраційні рахунки закладів дошкільної освіти, відкриті в територіальному органі Державної казначейської служби України.

Доходи державних і комунальних закладів дошкільної освіти, отримані від надання платних послуг, спрямовуються:

70 відсотків коштів, отриманих протягом бюджетного періоду, - на оплату праці, заохочення, зокрема преміювання, працівників відповідно до колективного договору та внутрішніх актів закладу дошкільної освіти;

30 відсотків коштів, отриманих протягом бюджетного періоду, - на поліпшення та розвиток матеріально-технічної бази закладу дошкільної освіти (поточні ремонти, придбання майна, поліпшення матеріально-технічного, ігрового, навчально-методичного забезпечення освітнього процесу тощо), забезпечення статутної діяльності.

Стаття 51. Фінансово-господарська діяльність закладів дошкільної освіти

1. Фінансово-господарська діяльність закладів дошкільної освіти здійснюється відповідно до законодавства.

2. Джерелами фінансування закладів дошкільної освіти, формування їх майна відповідно до законодавства можуть бути:

публічні кошти;

цільові платежі (видатки) засновника закладу дошкільної освіти на фінансування його діяльності;

плата за надання освітніх та інших послуг відповідно до укладених договорів;

доходи від надання в оренду приміщень, споруд, обладнання;

гранти вітчизняних і міжнародних організацій;

дивіденди від цінних паперів і відсотки від депозитів;

благодійна допомога у вигляді коштів, матеріальних цінностей, нематеріальних активів, одержаних від підприємств, установ, організацій, фізичних осіб;

доходи від використання прав інтелектуальної власності;

інші джерела, не заборонені законодавством.

3. Фінансування закладів дошкільної освіти здійснюється в обсязі, необхідному для виконання ліцензійних умов, державного стандарту, освітніх програм та інших вимог цього Закону.

4. Фінансова автономія державних і комунальних закладів дошкільної освіти в частині використання бюджетних коштів полягає у самостійному, у межах, установлених затвердженими кошторисами, здійсненні витрат на:

виплату доплат, надбавок, матеріальної допомоги, премій, інших видів стимулювання та відзначення працівників у порядку, визначеному відповідними закладами дошкільної освіти, зокрема у колективних договорах (за їх наявності);

оплату поточних ремонтних робіт приміщень і споруд закладів дошкільної освіти;

оплату підвищення кваліфікації педагогічних працівників;

укладення відповідно до законодавства цивільно-правових (господарських) договорів для забезпечення освітньої діяльності закладу.

5. Порядок бухгалтерського обліку в закладі дошкільної освіти визначається його керівником відповідно до законодавства.

Бухгалтерський облік може здійснюватися самостійно закладом дошкільної освіти, через централізовану бухгалтерію або шляхом придбання відповідних послуг у юридичних чи фізичних осіб на договірній основі (аутсорсинг).

6. Порядок документообігу в закладі дошкільної освіти визначається його керівником з урахуванням вимог засновника та законодавства.

7. Штатні розписи державних і комунальних закладів дошкільної освіти розробляються на основі типових штатних нормативів закладів дошкільної освіти, затверджених центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, та затверджуються керівниками відповідних закладів дошкільної освіти за погодженням з їх засновниками.

Штатні розписи приватних і корпоративних закладів дошкільної освіти затверджуються у порядку, визначеному їхніми установчими документами.

Стаття 52. Майно закладів дошкільної освіти

1. Кошти, рухоме і нерухоме майно, майнові та немайнові права закладу дошкільної освіти належать йому на правах, визначених законодавством.

2. Матеріально-технічна база закладу дошкільної освіти включає будівлі, споруди, приміщення, земельні ділянки, комунікації, інвентар, обладнання, транспортні засоби та інші матеріальні цінності.

3. Об'єкти та інше майно державних і комунальних закладів дошкільної освіти використовуються (зокрема на умовах оперативного управління, господарського відання, оренди тощо) виключно для провадження освітньої діяльності та надання послуг, пов'язаних із забезпеченням освітнього процесу та/або обслуговуванням учасників освітнього процесу, зокрема для харчування, проведення заходів з охорони здоров'я, медичного обслуговування, охорони, господарського обслуговування тощо.

4. Майно державних і комунальних закладів дошкільної освіти, яке не використовується для провадження освітньої діяльності, а також майно, у тому числі земельні ділянки, ліквідованих державних, комунальних закладів дошкільної освіти або тих закладів, діяльність яких припинена, відповідно до рішення засновника використовується, як правило, для забезпечення здобуття освіти інших рівнів та/або видів освіти, а також може бути використане для надання послуг у сферах соціального захисту, культури, спорту та охорони здоров'я, зокрема на засадах державно-приватного партнерства.

У разі неможливості використання майна ліквідованих комунальних закладів дошкільної освіти у сільській місцевості для цілей, зазначених в абзаці першому цієї частини, відповідна місцева рада після громадського обговорення може прийняти обґрунтоване рішення про використання такого майна для інших потреб суспільного життя, у тому числі шляхом передачі його в оренду.

Майно, у тому числі земельні ділянки, державних, комунальних закладів дошкільної освіти, зокрема ліквідованих або тих, діяльність яких припинена, не підлягає приватизації та не може бути предметом застави, стягнення, джерелом погашення боргу, щодо такого майна не можуть вчинятися будь-які інші дії, наслідком яких може бути припинення державної, комунальної власності на таке майно.

5. Захисні споруди цивільного захисту, зокрема найпростіші укриття, сховища тощо, що перебувають на балансі та/або території закладів дошкільної освіти, використовуються для захисту виключно учасників освітнього процесу.

Стаття 53. Економічні гарантії розвитку закладів дошкільної освіти

1. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень зобов'язані забезпечувати:

рівні умови розвитку закладів дошкільної освіти усіх форм власності;

доступність державного та комунального майна для потреб закладів дошкільної освіти;

рівні умови користування нерухомим майном державної або комунальної власності, що передається закладам дошкільної освіти в оренду для провадження освітньої діяльності;

доступність комунальних послуг закладам дошкільної освіти;

доступність земельних ділянок для розміщення, будівництва, обслуговування та експлуатації об'єктів закладів дошкільної освіти;

економічний (фінансовий) захист під час форс-мажорних обставин в Україні або в певному регіоні чи запровадження воєнного або надзвичайного стану на загальнодержавному рівні;

сприятливі умови оподаткування закладів дошкільної освіти, а також доходів фізичних та юридичних осіб, які спрямовують (інвестують) власні кошти в розвиток закладів дошкільної освіти.

2. Забороняється уповноваженим органам влади встановлювати різні тарифи у сферах енергетики та комунальних послуг для закладів дошкільної освіти, що розташовані у межах однієї територіальної громади.

Розділ XI. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Стаття 54. Міжнародне співробітництво у системі дошкільної освіти

1. Міжнародне співробітництво у системі дошкільної освіти здійснюється відповідно до законодавства про дошкільну освіту.

2. Держава сприяє міжнародному співробітництву у системі дошкільної освіти.

Розділ XII. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводить в дію з 1 січня 2025 року.

{Пункт 1 розділу XII із змінами, внесеними згідно із Законом № 4059-IX від 19.11.2024}

2. Визнати таким, що втратив чинність з дня введення в дію цього Закону, [Закон України "Про дошкільну освіту"](#) (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 49, ст. 259 із наступними змінами).

3. Установити, що:

1) до затвердження державного стандарту відповідно до цього Закону заклади дошкільної освіти використовують Базовий компонент дошкільної освіти, затверджений у порядку, встановленому до набрання чинності цим Законом;

2) до затвердження освітніх і парціальних програм відповідно до цього Закону заклади дошкільної освіти можуть використовувати програми, затвержені (схвалені, рекомендовані) у порядку, встановленому до набрання чинності цим Законом;

3) строк приведення установчих документів закладів дошкільної освіти у відповідність із цим Законом становить п'ять років;

4) заклади дошкільної освіти незалежно від типу та відповідно до рішення засновника продовжують провадження освітньої діяльності за різними типами організації освітньої діяльності, визначеними цим Законом;

5) будинки дитини за рішенням їх засновників реорганізуються у центри медичної реабілітації та паліативної допомоги дітям, центри соціальної підтримки сім'ї та дітей, що діють відповідно до положень, затверджених Кабінетом Міністрів України, інші заклади охорони здоров'я чи соціального захисту після погодження проекту такого рішення засновника центральним органом виконавчої влади у сфері охорони здоров'я та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань сім'ї та дітей. Освітні послуги у сфері дошкільної освіти у центрах медичної реабілітації та паліативної допомоги дітям, інших закладах охорони здоров'я може організовувати та надавати спеціально уповноважена державна установа, що діє відповідно до [частини п'ятої](#) статті 19 цього Закону та [статті 77¹](#) Закону України "Про освіту", або інші заклади дошкільної освіти в установленому законодавством порядку. [Особливості діяльності будинків дитини до їх перепрофілювання або припинення](#) затверджуються Кабінетом Міністрів України;

6) заклади дошкільної освіти (дитячі будинки) інтернатного типу за рішенням їх засновників реорганізуються у центри соціальної підтримки дітей та сімей, заклади дошкільної освіти, інші заклади освіти чи соціального захисту після погодження проекту такого рішення засновника центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань сім'ї та дітей;

7) протягом двох років з дня набрання чинності цим Законом на базі санаторних закладів дошкільної освіти за рішенням їх засновників створюються інші комунальні заклади дошкільної освіти.

4. Внести зміни до таких законів України:

1) текст [статті 62](#) Основ законодавства України про охорону здоров'я (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 4, ст. 19 із наступними змінами) викласти в такій редакції:

"Контроль за охороною здоров'я дітей та проведенням оздоровчих заходів у закладах освіти усіх типів, організаційно-правових форм та форм власності здійснюють органи та заклади охорони здоров'я разом із засновниками закладів освіти або уповноваженими ними органами (особами).

Громадський контроль здійснюють громадські об'єднання відповідно до закону";

2) у Законі України "Про освіту" (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 38-39, ст. 380 із наступними змінами):

частину першу статті 1 доповнити пунктами 8¹ і 25¹ такого змісту:

"8¹) **здорове освітнє середовище** - сукупність умов, заходів і правил у закладі освіти, що спрямовані на формування культури здорового способу життя (знань, навичок, здатності та усвідомленої потреби) в усіх учасників освітнього процесу і зміцнення здоров'я здобувачів освіти у безпечному освітньому середовищі, зокрема шляхом організації оптимального розподілу рухової активності, фізичних та інтелектуальних навантажень і відпочинку, психологічного та/або психолого-педагогічного супроводу, формування культури особистої гігієни, здорового харчування, безпекового, екологічного мислення та поведінки, у тому числі в інформаційному (зокрема цифровому) середовищі, культури діалогу та ненасильницької, безконфліктної комунікації, проведення профілактичних і просвітницьких заходів, застосування ергономічних підходів у створенні освітнього середовища";

"25¹) **спеціальне освітнє середовище** - сукупність спеціальних умов, форм, методів і засобів навчання та виховання (спеціального кадрового забезпечення та спеціальних дизайну, обладнання, допоміжного устаткування, програмного забезпечення, електронних додатків, техніки, літератури тощо), що створюються у спеціальних закладах освіти (спеціальних класах, групах) для уможливлення та/або полегшення здобуття освіти певними категоріями осіб з особливими освітніми потребами та спрямовані на забезпечення їхнього подальшого розвитку, навчання, соціалізації, самореалізації, праці та життя в інклюзивному (безбар'єрному) суспільстві";

частину першу статті 6 доповнити абзацом такого змісту:

"забезпечення та розвиток безпечного і здорового освітнього середовища в закладах освіти";

абзац восьмий частини другої статті 25 викласти в такій редакції:

"забезпечує та контролює створення у закладі освіти безпечного, здорового та інклюзивного чи спеціального освітнього середовища із забезпеченням універсального дизайну та розумного пристосування";

абзац дев'ятий частини третьої статті 26 викласти в такій редакції:

"створює у закладі освіти безпечне, здорове та інклюзивне чи спеціальне освітнє середовище із забезпеченням універсального дизайну та розумного пристосування";

абзац дев'ятий частини третьої статті 41 викласти в такій редакції:

"створення в закладі освіти безпечного, здорового та інклюзивного чи спеціального освітнього середовища із забезпеченням універсального дизайну та розумного пристосування";

абзац восьмий частини першої статті 53 викласти в такій редакції:

"безпечне, здорове та інклюзивне чи спеціальне освітнє середовище";

у статті 54:

абзац шістнадцятий частини першої викласти в такій редакції:

"працю у безпечному та здоровому освітньому середовищі";

абзац четвертий частини другої викласти в такій редакції:

"сприяти розвитку здібностей здобувачів освіти, дбати про їхнє фізичне і психічне здоров'я, брати участь у забезпеченні та розвитку безпечного, здорового та інклюзивного чи спеціального освітнього середовища";

частину третю статті 55 доповнити абзацом такого змісту:

"сприяти створенню та розвитку в закладі освіти безпечного, здорового та інклюзивного чи спеціального освітнього середовища";

частину першу статті 63 після абзацу сімнадцятого доповнити двома новими абзацами такого змісту:

"затверджує положення про ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти;

затверджує положення про інклюзивно-ресурсний центр".

У зв'язку з цим абзац вісімнадцятий вважати абзацом двадцятим;

частину третю статті 79 після абзацу першого доповнити новим абзацом такого змісту:

"здобуття дошкільної освіти".

У зв'язку з цим абзаци другий - дев'ятий вважати відповідно абзацами третім - десятим.

5. Кабінету Міністрів України:

1) протягом одного року з дня набрання чинності цим Законом:

затвердити перелік обов'язкових заходів з охорони здоров'я вихованців закладів дошкільної освіти, що має враховувати особливості різних типів організації освітньої діяльності, визначених цим Законом, та включати вимоги до медичних кабінетів (або медичних осередків) та/або ізоляторів з орієнтовним переліком оснащення, лікарських засобів та виробів медичного призначення для надання домедичної та/або невідкладної медичної допомоги;

затвердити зміни до ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики у суб'єктів освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти з урахуванням положень цього Закону та вимог законодавства у сфері охорони здоров'я;

затвердити державну програму адаптації приміщень діючих закладів дошкільної освіти до вимог цивільного захисту в умовах воєнного стану, зокрема створення захисних споруд (облаштування найпростіших укриттів) або споруд подвійного призначення;

затвердити зміни до державних будівельних норм і санітарного регламенту з урахуванням різних типів організації освітньої діяльності, визначених цим Законом, та нових потреб щодо забезпечення безпечного освітнього середовища, зокрема цивільного захисту;

затвердити державну кредитну програму під гарантії держави та/або державну програму надання грантів для створення захисних споруд (облаштування найпростіших укриттів) або споруд подвійного призначення в закладах освіти;

затвердити концепцію цифрової гігієни дітей дошкільного віку та план заходів щодо її реалізації;

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення нормативно-правових актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади у відповідність із цим Законом;

розробити з урахуванням принципів, визначених [Законом України "Про адміністративну процедуру"](#), та затвердити процедуру (процедури) перевірки відповідності кандидатів на посади працівників закладів дошкільної освіти вимогам, визначеним [частиною третьою](#) статті 25 цього Закону;

внести на розгляд Верховної Ради України проект закону щодо запровадження ефективних механізмів забезпечення пішої доступності закладів дошкільної освіти під час забудови територій, зокрема щодо заборони введення в експлуатацію багатоквартирних житлових будинків без попереднього або одночасного введення в експлуатацію закладів дошкільної освіти в межах пішої доступності, невідворотності відповідальності посадових осіб за введення в експлуатацію таких будинків без дотримання визначених законодавством норм пішої доступності закладів дошкільної освіти;

2) через один рік з дня набрання чинності цим Законом поінформувати Верховну Раду України про стан його виконання.

6. Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, забезпечити формування однакової цінової і тарифної політики у сферах енергетики та комунальних послуг для закладів дошкільної освіти, що розташовані у межах однієї територіальної громади.

7. Органам місцевого самоврядування протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:

забезпечити приведення своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

затвердити місцеві програми адаптації приміщень закладів дошкільної освіти, що провадять освітню діяльність, до вимог цивільного захисту в умовах воєнного стану,

зокрема створення захисних споруд (облаштування найпростіших укриттів) або споруд подвійного призначення.

Президент України

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
6 червня 2024 року
№ 3788-IX

Про дошкільну освіту
Закон України від 06.06.2024 № 3788-IX
Редакція від **01.01.2026**, підстава — [4681-IX](#)
Постійна адреса:
<https://zakon.rada.gov.ua/go/3788-20>

Законодавство України
станом на 05.02.2026
чинний

3788-20

Публікації документа

- **Голос України** від 06.07.2024 — № 74
- **Урядовий кур'єр** від 19.07.2024 — № 146
- **Офіційний вісник України** від 26.07.2024 — 2024 р., № 65, стаття 3895, код акта 125836/2024
- **Відомості Верховної Ради України** від 29.10.2024 — 2024 р., № 42, стор. 2, стаття 258